

Tribuna școlii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

Anul X (XXXI) Nr. 220 (1306)

Simbătă 11 octombrie 1980

8 pagini — 1 leu

ÎN FIECARE ȘCOALĂ - PROMOVARE INTEGRALĂ!

Interpretînd sarcinile ce ne revin în acest an de școală în spiritul chemării adresate de către partid tuturor oamenilor muncii — de a realiza o nouă calitate, superioară, în întreaga activitate — anul de învățămînt pe care l-am început trebuie să se caracterizeze prin unirea tuturor forțelor pentru un învățămînt de un asemenea nivel și de o asemenea eficiență, încît să facă imposibil insuccesul la carte.

În fiecare școală — promovare integrală! — acesta să fie gîndul cu care toți învățătorii și profesorii își desfășoară activitatea la catedră, înțelegînd importanța pe care o prezintă, pentru nivelul de pregătire a forței de muncă a țării, pentru însuși gradul de cultură al poporului nostru — grija de a face ca fiecare elev să-și însușească cunoștințele și deprinderile prevăzute pentru variatele discipline ce se predau. Stă în puterea slujitorilor școlii noastre de a face ca fondurile cheltuite de către stat pentru instruirea tuturor copiilor țării să se transforme în imense valori materiale și spirituale prin ceea ce tinerii absolvenți de școală realizează în producția de bunuri materiale, în domeniul științei și tehnicii, al culturii în general, prin însuși exemplul conduitei lor în viață și în societate. Dar dincolo de acest fapt de o deosebită însemnătate — este bine ca fiecare învățător și profesor să reflecteze la îndatorirea pe care o are de a nu irosi și de a nu face zădarnic efortul material al statului — expresie a democratismului învățămîntului nostru — prin care absolut fiecare copil are posibilitatea să învețe. Răspunsul firesc la această grijă manifestată de către stat nu poate fi decît munca tenace cu fiecare elev care, la sfîrșitul anului, trebuie să dedească din plin că știe carte și că deci școlarizarea lui nu a fost pierdere de vreme și de bani.

„În centrul preocupărilor trebuie să stea ridicarea nivelului general al învățămîntului de toate gradele — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la Congresul educației și învățămîntului — asigurarea condițiilor ca școala să ofere tineretului cunoștințele cele mai înaintate, tot ce e mai nou și important în gîndirea și cunoașterea umană“. Calitatea superioară a pregătirii elevilor noștri se realizează printr-un efort neslăbit de a asigura toate condițiile unei învățări cit mai eficiente: un orar respectînd criteriile științifice de dozare a efortului copiilor, grija pentru frecvența regulată a cursurilor de către toți elevii, prezența la ore și punctualitatea cadrelor didactice în activitatea zilnică, respectul față de ora de curs care nu poate fi tulburată de nimeni și de nimic; apoi, dar nu în ultimul rînd, pregătirea atentă a fiecărei lecții de către învățătorii sau profesorii, grija de a folosi în predare mijloacele de învățămînt de care dispun toate școlile și pentru care s-au cheltuit fonduri importante în ideea de a ajuta pe dascăli să ridice nivelul și eficiența activității didactice; o deosebită însemnătate — în îndeplinirea datoriei patriotice de a asigura succesul la învățatură al fiecărui elev și promovarea integrală pe școală — prezintă ajutorul suplimentar și special acordat copiilor care nu țin pasul cu ritmul întregii clase (ne gîndim la tratarea individuală în cursul lecției și la meditații, ca și la alcătuirea unui sistem al muncii de ajutorare suplimentară a acestor elevi, în afară de lecție, prin meditații, consultații, prin îndrumarea părinților cu privire la regimul de muncă și de viață al copilului în familie și la modalitățile de a-l determina să se pregătească zilnic pentru școală).

O contribuție certă la ridicarea pe o treaptă nouă a calității procesului instructiv-educativ din fiecare școală au desigur inspectoratele școlare, datoare să ajute la buna organizare a muncii din fiecare unitate, să cunoască nivelul real al pregătirii elevilor și să ajute, concret, la îndreptarea lipsurilor și la adoptarea măsurilor care să elimine total insuccesul la carte și să facă din acest an școlar un an al promovării integrale la învățatură.

„TRIBUNA ȘCOLII“

BUN VENIT, TINERI PROFESORI!

Potențialul didactic uman al județului Alba s-a îmbogățit în toamna aceasta și prin noii absolvenți care au optat la repartiție pentru a fi încadrați în învățămînt pe aceste străvechi meleaguri românești. Astfel, un număr de 51 absolvenți al învățămîntului superior și 31 de absolvenți ai liceelor pedagogice (19 educatoare și 18 învățători) s-au aflat la data de 15 septembrie al acestui an în mijlocul preșcolărilor și al elevilor.

Ca și în anii precedenți, și în acest an școlar, noile cadre didactice s-au bucurat de grija atentă a organelor locale de partid și de stat, a conducerilor de școli și a organizațiilor de sindicat care s-au străduit să le asigure condiții bune de trai.

Inspectoratul școlar și conducerile de școli au manifestat atenție maximă pentru a-i ajuta să se integreze cit mai cu ușurință și cu eficiență în viața școlilor în care au fost încadrați.

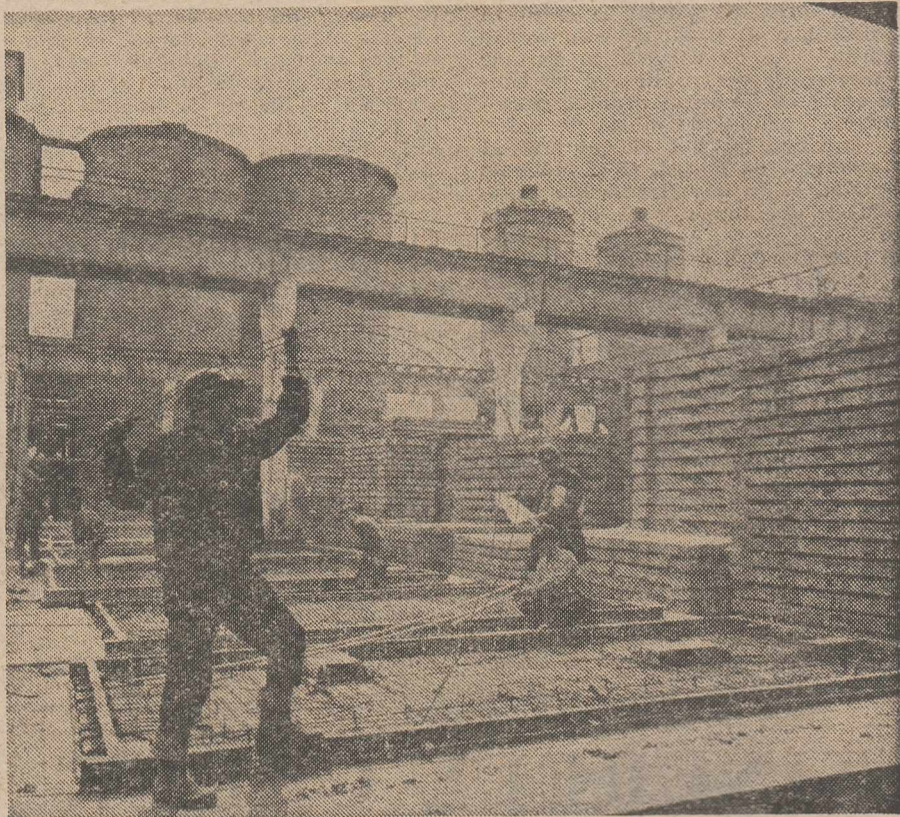
Tradiționala repartiție a fiecărui nou absolvent a constituit grija tuturor cadrelor din școli, dar mai ales a celor cu bună experiență pentru a-i ajuta în planificarea muncii, în pregătirea metodică a lecțiilor, în folosirea mijloacelor de învățămînt precum și în selecționarea obiectivelor prioritare specifice elevilor din școlile respective.

Din discuțiile pe care inspectoratul le-a avut cu unii absolvenți — educatoare, învățători sau profesori — întîlniți cu prilejul unei activități de îndrumare și control efectuată recent în școlile și liceele din județ, în perioada 16 septembrie — 3 octombrie a.c. a rezultat faptul că acești tineri, sosiți de pe băncile liceelor pedagogice sau ale universităților plini de elan și de dorința de a se realiza deplin în nobila profesie de educator, au fost primiți cu grijă, cu maximă sollicitudine și căldură în toate școlile.

În zilele care urmează, din dorința de a le acorda un sprijin nemijlocit, concret și competent, inspectoratul școlar și directorii și-au propus să asiste la ore pe toți noii tineri angajați în învățămînt pentru a-i ajuta să depășească greutățile inerente oricărui început de carieră.

În atenția noastră se află de asemenea și o întîlnire la nivel județean ce va fi organizată tot pentru realizarea unei integrări optime a noilor absolvenți atît în activitatea instructiv-educativă cit și în viața social-obștească a orașelor și comunelor în care muncesc.

Prof. NICOLAE CIOBOTĂ
inspector școlar general al județului
Alba

Elevi la practică pe șantierele de construcții ale Capitalei

Exigențe noi în activitatea de perfecționare a personalului didactic

Recent, Biroul Executiv al Consiliului Superior al Educației și Învățămîntului a aprobat noi programe de perfecționare și a stabilit măsuri de îmbunătățire a întregii activități de perfecționare a personalului didactic. Preocuparea constantă a conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului pentru creșterea eficienței activității de perfecționare are în vedere faptul că, în ansamblul condițiilor și factorilor de care depinde nivelul la care se desfășoară procesul de instruire și educare a elevilor, personalul didactic deține un rol hotărîtor. Întreaga experiență în acest domeniu demonstrează că, odată asigurate condițiile necesare desfășurării activității școlare, rezultatele acesteia sînt în însemnată măsură în funcție de activitatea cadrelor didactice, de pregătirea acestora, de calitatea muncii lor. Privită din această perspectivă, acțiunea de perfecționare a personalului didactic, ca de altfel perfecționarea întregului personal muncitor, dobîndește sensuri și funcții multiple. În acest sens, documentele de partid și de stat, ca și îndrumările și orientările pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le investeste cu generozitate în toate sectoarele de activitate, subliniază cu consecvență faptul că îmbunătățirea activității de perfecționare constituie condiția necesară realizării programelor de dezvoltare a întregii vieți școlare.

Anul școlar 1979/1980, primul an în care au fost puse în aplicare prevederile Legii educației și învățămîntului, a însemnat o cotitură și în domeniul perfecționării personalului didactic, această acțiune fiind realizată de către unități de învățămînt care pregătesc personal didactic. În acest sens, 30 de instituții de învățămînt superior — universități, institute politehnice și alte institute tehnice, institute agronomice, A.S.E., institute de artă, de educație fizică ș.a. — au primit sarcina perfecționării profesorilor de toate specialitățile, iar cele 39 licee pedagogice, perfecționarea învățătorilor și educatoarelor.

Un bilanț oricît de sumar al acestei activități, în intervalul de la aplicarea acestor prevederi și pînă în prezent, ar trebui să menționeze, pe lîngă măsurile de organizare ce s-au impus — stabilirea sarcinilor de plan de perfecționare, instruirea conducerilor unităților de învățămînt, stabilirea criteriilor de normare a acestei activități etc. — numeroase acțiuni vizînd îmbunătățirea conținutului activității de perfecționare, corelarea diverselor forme

în care se realizează, perfecționarea metodologiei de lucru folosite ș.a. Astfel, au fost elaborate și aplicate, experimental, noi programe de perfecționare pentru toate categoriile de cadre didactice și la toate specialitățile, îndrumări pentru organizarea și desfășurarea activităților de perfecționare, inclusiv a muncii metodice din școli și la nivel interșcolar, pentru efectuarea inspecțiilor speciale, planuri de învățămînt și tematici pentru cursuri de perfecționare. În anul școlar trecut au fost cuprinse în activități de perfecționare peste 45 000 cadre didactice, din care circa 30 000 cadre la cursuri de reciclare, iar 15 000 la cursuri de pregătire în vederea examenelor de definitivare sau pentru obținerea gradelor didactice.

Activitatea de perfecționare în anul trecut a prilejuit mai multe constatări care impun adoptarea unor noi măsuri pentru sporirea eficienței acesteia. Ele privesc în primul rînd aspecte referitoare la conținutul și metodologia acestei activități, dar și unele aspecte organizatorice de care depinde, în însemnată măsură, calitatea muncii în acest domeniu.

Potrivit măsurilor adoptate de Biroul Executiv, activitatea de perfecționare pentru toate categoriile de cadre didactice și la toate specialitățile se va desfășura în acest an pe baza unor programe de perfecționare îmbunătățite. Folosind observațiile acumulate în anul trecut, în care au fost aplicate experimental, colective de cadre didactice de la catedrele de specialitate ale instituțiilor de învățămînt superior și din învățămîntul liceal au adus îmbunătățiri noilor programe de perfecționare vizînd: — legarea mai strînsă a conținutului acestora cu activitatea didactică în diferite cicluri de învățămînt prin creșterea ponderii temelor legate de conținutul programelor școlare; — extinderea problemelor de ordin metodic, a lucrărilor de laborator și a aplicațiilor practice; — diferențierea mai pronunțată a tematicilor pe forme de perfecționare, pentru a se evita reluarea unor probleme, în special a celor studiate în facultate și care nu au înregistrat schimbări importante; — evidențierea, în toate cazurile, a elementelor de nouitate și a temelor care prezintă un grad mai mare de dificultate; — descongestionarea programelor la unele specialități, prin eliminarea unor probleme care nu sînt de strictă necesitate, a unor amănunțe neesențiale ș.a.

(Continuare în pag. a 7-a)

Odiseea unor sticle și borcane

Voi suna, în numele Școlii nr. 139 din București, la Întreprinderea de colectare și valorificare a ambalajelor, telefon: 22 08 80 și voi spune următoarele:

La începutul fiecărui an școlar învățătorii, profesorii și comandanți-instructori de pionieri îi îndeamnă pe cei peste 1200 de elevi, la lecții, la orele de dirigiență, la activitățile pionierești, la fiecare acțiune educativă școlară sau extrascolară să-și aducă și ei, cei mai mici cetățeni ai patriei, alături de întregul nostru popor, aportul la dezvoltarea economiei și industriei, la înflorirea patriei, la creșterea bunăstării, a nivelului de trai. Este o muncă făcută cu dăruire, cu pasiune și răspundere pentru că aici pe băncile școlii se formează profilul, personalitatea omului de mine, de acum, de la vârsta fragedă, ei sînt învățați să cunoască, să creadă, să-și motiveze acțiunile, să se angajeze la ele conștient de necesitatea, de importanța lor.

Au înțeles deci aceste îndemnuri și, la începutul anului școlar trecut, și-au propus să realizeze economii prin valorificarea sticlelor și borcanelor și au pornit cu mult entuziasm și seriozitate la treabă. Fiecare din cei 1200 de elevi au adus zeci de sticle și borcane. Se adunaseră astfel la sfîrșitul anului școlar trecut peste 5000 de bucăți. Bucuroși copiii, bucurăși învățătorii și profesorii împreună cu conducerea școlii că și-au făcut datoria.

Le-au depozitat pe unde au putut: pe culoare, prin clase, așteptînd să fie preluate de I.C.V.A. și să ajungă la populație. Cu fiecare lună însă bucuria scădea și așteptarea creștea. Peste sticle și borcane se așeza praful, spațiile erau ocupate, accesul pe culoa-

rele și în clasele respective stingherit. Îngrijorată de situație, directoarea școlii, prof. Elena Goiceanu, a telefonat la Întreprinderea respectivă insistînd să vină după ele. Din luna mai 1979 și pînă astăzi, a dat nenumărate telefoane, a insistat, s-a rugat. Totul în zadar. Răspunsul era și este de fiecare dată: „n-avem mașini”, „n-avem lăzi” și, de curînd, un ultim și irevocabil răspuns „descurcați-vă singuri”. Deci timp prețios pierdut în zadar și, mai grav, imposibilitatea de a da un răspuns elevilor la naivele lor întrebări: „de ce nu vin să ia sticlele și borcanele? Nu sînt bune? Ați spus că este mare nevoie de ele, că este o acțiune patriotică.” Dumneavoastră, stimatți tovarăși de la I.C.V.A., știți cită gravitate au în ele întrebările copiilor? Că ei cred tot ce li se spune și fac, cu convingere, tot ce li se cere? Ce le răspundeți acestor copii? Sau de ce nu le răspundeți așa cum se cuvine, cum așteaptă.

Între timp, mai bine de jumătate din toate borcanele și sticlele strînse s-a spart. Am fost zilele trecute și le-am văzut. Abia se mai zăresc de praf, stau părăsite, stricînd aspectul interiorului acestei școli atît de frumoase, de curate.

Aceste lucruri am dorit să vi le comunic. Alo, I.C.V.A.? 22 08 80? Ce spuneți? Nu funcționează bine telefonul? Numai telefonul?

P.S. Am fost sesizați că și în alte școli se întîmplă situații asemănătoare cu sticlele și borcanele, cu plantele medicinale, cu multe alte produse pe care cu atîtă grijă, migală și comunistă răspundere le adună școlile.

MONICA ROBEA

TINERELE CADRE

Sînt nu doar la începutul meseriei, dar și la început de muncă în această școală, în acest colectiv didactic, la început de lucru cu clasa I și cu această clasă I., care, toate, presupun cunoștința cu alte și alte situații noi, neprevăzute, generatoare, fiecare, de emoții și frămîntări inedite. Așadar, o etapă grea în viața tînărului, mai ales cînd el își ia în serios profesia, fiindcă a îmbrățișat-o — ca aceste tinere dascălîte pe care le-am cunoscut la Școala nr. 53 din Capitală — din chemare și dragoste față de copii și educația lor.

O etapă pe care o înțelege foarte bine colectivul pedagogic al școlii și care, după cum sublinia prof. Sanda Drăghicescu, noua directoare a ei, a acumulat, prin ani, o experiență bogată privind asimilarea și ajutorarea în muncă a noilor colegi, proaspeți absolvenți ai învățămîntului superior.

— La venirea noastră în școală, ni s-a făcut o primire foarte frumoasă — îmi spunea inv. Carmen Chirculescu, de la clasa I B — și simțim că ne putem bizui pe ajutorul colegilor mai în vîrstă, ajutor pe care l-am și primit în multe domenii.

La ora aceasta, tinerele cadre dovedesc că își cunosc obligațiile curente, vădesc dorința de a ține lecții bune, eficiente; activitatea lor este observată de către colegii mai în vîrstă, mai ales cei care compun comisia metodică (resp. inv. Iulia Gregorius): planul calendaristic (vizat de directoarea școlii), caietul cu planurile de lecții (văzute de responsabilii comisiei metodice), discuțiile individuale și schimbul de păreri cu colegii mai vechi în școală pe probleme pedagogice și didactice — vorbesc despre grija cu care cei mai în vîrstă își ajută noile colege să-și organizeze munca și să-și formeze un stil corect de acțiune didactică. În continuare, sînt prevăzute reluarea discuțiilor săptămînabile pe probleme concrete ale predării din zilele următoare (mai ales privind matematica), asistențele la orele tînerelor cadre făcute de directoarea școlii, lecții deschise urmate de discuții speciale etc.

Mai puțin s-a reflectat asupra modului în care tinerele cadre ar putea beneficia de experiența la catedră a celor mai buni pedagogi din școală — învățătorii și, de ce nu?, profesorii, prin organizarea unor interesistențe și discuții cu aceștia pe probleme pedagogice concrete; există rămîineri în urmă în îndrumarea și ajutorarea tînerelor cadre să-și constituie acel fond de material didactic specific predării și învățării la fiecare disciplină, dar în primul rînd la obiectul care creează cele mai multe dificultăți — matematica. Cum

observa inv. Maria Ciobotaru, secretara organizației de bază a școlii: „tinerele cadre trebuie ajutate să cunoască foarte bine ce sarcini au pe această linie — la fiecare disciplină, pe clasă și chiar pe elev — și, totodată, determinate să intre în ritmul reglementar de muncă pentru confecționarea materialului didactic, așa încît el să poată fi pus la dispoziția clasei la momentul potrivit; altfel, nu are nici un rost”. Este vorba de o sarcină complexă care cere efort și colaborarea unui număr mare de factori, printre care și părinții. Pricpearea de a-i mobiliza și de a-i învăța cum să se facă utili în această acțiune se dobîndește mai repede dacă tînăra învățătoare beneficiază de sugestiile colegilor cu experiență.

Dar cadrele vîrstnice nu sînt datoare tînerilor colegi doar cu sprijinul. Ci și cu exigența. Căci, iată, în ziua prezenței mele în școala de mai sus, una dintre noile învățătoare intrase la ore fără plan de lecție. Nu vreau să pun pe seama acestei „omisii” toate carențele activității sale didactice din acea zi. Dar, la nivelul ei de experiență planul este un instrument util. Evident, un plan bine gîndit. Și nu doar vizat de responsabilii comisiei metodice, ci văzut în conținut și discutat în aspectele lui de fond de către acesta sau de către un dascăl cu experiență.

Sînt convinsă că acest act de ajutorare exigentă se poate realiza. Mă îndreptățește să afirm însăși tradiția învățămîntului românesc, în care dascălii vîrstnici, cu priceperea, experiența și prestigiul lor profesional, au fost întotdeauna, pentru cei mai tineri, sfîtuitorii plini de înțelepciune.

A. ILIESCU

Cu încetinitorul...

Deschiderea noului an școlar în județul Buzău a avut loc în contextul unor îmbunătățiri substanțiale aduse bazei didactico-materiale și unităților de învățămînt, rod al preocupărilor susținute ale Comitetului județean de partid, ale organelor locale de partid și de stat, Inspectoratului școlar și conducătorilor unităților de învățămînt pentru crearea unui cadru propice perfecționării procesului de învățămînt și înscrierii lui pe o nouă treaptă de calitate. Au fost construite noi săli de clasă, a sporit numărul locurilor în cantine și internate, au fost mai bine gospodărite localurile de școli, au intrat în dotarea laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor școlare noi mijloace de învățămînt.

Cu toate acestea, primul sunet de

Mai mult sprijin în amenajarea noilor grădinițe

— convorbire cu NICULINA PAUN, inspector de specialitate, la Inspectoratul școlar județean Ilfov —

Red.: Care este, în județul dv., stadiul îndeplinirii importantei sarcini trasate de conducerea de partid și de stat de a extinde, prin valorificarea spațiilor existente, rețeaua grădinițelor, spre a oferi condiții de instruire și educație unui număr tot mai mare de copii de vîrstă preșcolară?

— Prevederile din documentele de partid, de a se realiza o mai mare cuprindere a copiilor în învățămîntul preșcolar, au fost în atenția permanentă a Comitetului județean de partid al județului Ilfov. Ca urmare, Consiliul popular județean a extins rețeaua grădinițelor cu program prelungit nu numai în orașele și centrele muncitorești, ci și în mediul rural. Pentru crearea condițiilor optime de funcționare a grădinițelor din mediul rural, în județul Ilfov, au fost antrenate cooperativele agricole de producție, direct interesate în ajutorarea femeilor, care constituie principala forță de muncă la sate. Copiii acestora își petrec întreaga zi în grădiniță, bucurîndu-se de o îngrijire exemplară, de hrană, odihnă și program instructiv-educativ adecvat. Un loc fruntaș, în acest sens, îl ocupă Grădinița Braniștea din comuna Oinacu, unde conducerea C.A.P. a făcut totul pentru amenajarea corespunzătoare a localului destinat copiilor, pentru dotarea cu mobilierul necesar, încadrînd și personal muncitor retribuit de C.A.P.

Pe aceleași criterii sînt organizate și grădinițele din Putineiu, Putineiu-Vieru, Gogosari-Izvoru Vedei, Izvoarele, Mitreni, Tămădău, Chirnoși, Răsceni,

Cucuruze, unde cooperativele agricole de producție și-au adus o contribuție substanțială la amenajarea localurilor, dotare, asigurarea hranei și a personalului muncitor. Foarte curînd, C.A.P. Dărăști-Vlașca va inaugura o grădiniță cu condiții optime pentru instruirea și educarea preșcolarelor.

Construcții frumoase au fost realizate, din fondul centralizat de stat, și la Bolintin Vale și Hotarele, dar consiliile populare și C.A.P. n-au acționat corespunzător pentru ca în aceste imobile să se organizeze program prelungit pentru copiii muncitorilor și cooperativitorilor. La Răsceni, Epurești, Greaca, există condiții pentru organizarea grădinițelor cu program prelungit, dar an de an promisiunile se amină, deși mamele solicită aceasta și spațiul existent corespunde, necesitînd numai sume amenajări.

Este, de asemenea, evidentă lipsa preocupare a organelor locale din Frătești și Frătești-Remuș, Malu Spart, unde grădinițele funcționează în încăperi amenajate în condiții improprie.

Mai mult sprijin în organizarea grădinițelor cu program prelungit se așteaptă și de la întreprinderile mari din județul Ilfov. Este surprinzător că în orașul Giurgiu nu există nici o grădiniță de întreprindere, deși sînt angajate în producția industrială mii de mame. De asemenea, în Urziceni, în Buftea, unde rîmîn nerezolvate multe cereri din lipsă de locuri, în grădinițele existente ale consiliilor populare.

ILEANA DAN

„Impactul” în impas

— Cum ai spus? — Sînt în impact. — De ce ești „în impact”? — Fiindcă nu știu ce să fac. — Unde ai auzit această expresie? — La școală, la fetele dintr-o IX-a. Dialogul se desfășoară cu o elevă din clasa a V-a. O corectez, indicîndu-i forma corectă: „sînt în impas”.

Istoria cuvîntului impact, intrarea sa în limbajul comun, vorbit zi de zi, și lărgirea sferei lui de circulație tînde să o repete pe cea a cuvîntului „fortuit”, în-că întrebîntat cu înțelesul greșit de „fortat”. Cuvîntul impact, menționat de „Dicționarul de neologisme”, de „Dicționarul explicativ al limbii române” sau de oricare dicționar francez-român, înseamnă **ciocnire, incidentă**, explicațiile suplimentare referindu-se la domeniile în care este întrebîntat cu precădere: fizică — „fenomenul de intrare în contact a două corpuri, dintre care cel puțin unul este în mișcare”; **punct de impact** — „locul unde un proiectil atinge ținta” (D.N.); tehnologie — „raportul dintre săgeata pe care o capătă o grindă cînd este solicitată de forțe dinamice și săgeata pe care o capătă cînd este solicitată

de aceleași forțe, dar static” (M.D.E.).

Extrapolarea termenului din limbajul de specialitate, științific, în cel uzual, a dus, cum se întîmplă de obicei, la „îmbogățirea” sau chiar la schimbarea sensului. Așa se explică faptul că unii vorbitori exagerează prin prețiozitate, din dorința de a epata, folosindu-l cu înțelesul de „conflict personal”, „ceartă”, „neînțelegeră” („De fapt, te-a supărat impactul meu cu dirigintele” îi reproșa un tînăr mamei sale: „Am intrat în impact cu factorii în drept” citec într-o sesizare) sau cu accepția de „eșec” (!?) ca în exemplul: „Bine ar fi să faci ce-ți place. Altfel va avea un adevărat impact”.

Desigur, nu acuzăm inventivitatea și imaginația vorbitorilor. Dar atunci cînd cuvintele își pierd înțelesul lor clar, cînd sînt întrebîntate fără discernămint, evidențînd nu cultura vorbitorului, ci exact contrariul, adică superficialitatea sau ignoranța, ne întrebăm de ce nu se recurge la simplitatea frumoasă a cuvintelor și expresiilor românești corecte și limozezi, în schimbul unor împrumuturi care nu sînt necesare?

Aceeași cauză explică și abundența, nejustificată, a verbului a atenționa și nu numai în limbajul vorbit, ci și în cel scris. Nu-l consemnează nici un dicționar al limbii române literare, iar sinonimul său a atrage atenția n-a ieșit încă din uz. Și la fel apare a concluziona, de asemenea inexistent în dicționarele limbii române, sau se folosește, inadecvat, expresia funcție de în locul celei consacrate: în funcție de (spre exemplu „plec funcție de starea vremii”).

Fără a fi adepții unui purism lingvistic care nu admite replică, putem manifesta mai multă grijă pentru păstrarea nealterată a clarității, expresivității și frumuseții limbii române, această limbă „ca un fagure de miere”. În calitate de învățători și profesori putem influența, prin intermediul fiecărei lecții, vocabularul elevilor, atrăgîndu-le atenția asupra greșelilor sau disonanțelor pe care sînt tentați să le folosească din dorința de a imita un limbaj pretins cultivat, sau, pur și simplu dintr-o rea obișnuință.

VALERIA CHIRIM

Neajunsurile semnalate cu ocazia deschiderii noului an de învățămînt au format obiectul unei analize operative întreprinse de Inspectoratul școlar, stabilindu-se, cu această ocazie, măsuri concrete pentru înlăturarea lor. Directorul liceului, membrii consiliului de conducere, pe baza sarcinilor primite atît din partea Comitetului de partid din întreprindere — Complexul C.F.R. — cît și a Inspectoratului școlar, au acționat oportun în direcția antrenării tuturor cadrelor didactice și elevilor la finalizarea lucrărilor de reparații și întreținere. Drept urmare, cele mai multe dintre deficiențele existente la începutul anului școlar au fost remediate, procesul de învățămînt desfășurîndu-se în condiții normale.

Prof. VICTOR DAMIAN
inspector școlar la Inspectoratul școlar județean Buzău

De la începutul anului școlar calitatea, condiție a promovării integrale

Sonda noastră privind lichidarea fenomenului repetenției acum, când anul școlar abia a debutat, ar părea prematur. În realitate, însă, pentru cine știe că fiecare zi, fiecare oră de curs înseamnă o etapă a complexului edificiu al instrucției și educației, aceasta pare firesc. Ba mai mult, pentru învățătorul și profesorul conștiincios, lupta cu insuccesul școlar începe cu mult mai devreme, odată cu încheierea anului școlar trecut și pregătirea pentru cel viitor, rezultatele îmbucurătoare datorându-se, în mare măsură, pregătirii temeinice din toate treptele de școlarizare, de la clasa I până la clasa a XII-a.

Succesul școlar, consecință firească a unei munci asidue

Așa ar putea fi definită pe scurt activitatea învățătoarelor Maria Cîrceag și Eugenia Leoveanu de la Școala nr. 5 din Brașov. Pe larg, aceasta înseamnă: stabilirea măsurilor pentru actualul an școlar în raport cu rezultatele obținute anul trecut, studierea atentă a programelor și manualelor încă din vară, pregătirea și îmbogățirea materialului didactic, cunoașterea copiilor și a familiilor acestora cu cel puțin un an înainte de a-i avea elevi, studierea literaturii de specialitate, alcătuirea fișelor de lucru, a culegerilor personale de exerciții și probleme raportate la nivelul fiecărui elev ș.a.

„Aliatul numărul unu al învățătorului — îmi spune Maria Cîrceag — este familia. Nu numai elevul trebuie pregătit pentru succesul școlar, ci și familia acestuia, pentru ca ea să continue munca învățătorului, nu în sensul de a-l ajuta la lecții, ci de a-l educa pentru această muncă nouă pentru el, de a-i motiva și dezvolta interesul pentru școală, de a pune acum bazele unei activități sistematice, ritmice și eficiente.

Pentru Eugenia Leoveanu, învățătoare la aceeași școală, la clasa a IV-a, faptul că cei 39 de elevi ai clasei au fost promovați nu o mulțumește. Autoexigență, plină de dăruire pentru meseria ei, exigentă cu elevii, învățătoarea nu a precupețit nici un efort — așa cum subliniază Reghina Nica, directoarea adjunctă a școlii — de a înscrie permanent pregătirea elevilor pe o treaptă superioară. Un aspect. Ținând seama că elevii actualei clase a IV-a vor studia matematica clasei a V-a după noua concepție de predare a acestui obiect, învățătoarea i-a pregătit în așa fel, încât aceștia să poată asimila firesc cunoștințele ciclului gimnazial, introducând în predare elemente pregătitoare în acest sens. Lucrul diferențiat — atît pe grupe cît și cu fiecare elev în parte — din timpul anului școlar, precum și activitatea din perioada verii desfășurată sub forma jocurilor distractive, dar cu scopuri instructive bine precizate, au făcut ca elevii clasei pe care o conduce să fie capabili să se adapteze la diverse situații de lucru, să creeze ei înșiși exerciții și probleme, să știe cum să învețe, să lucreze fără dificultăți.

I-am văzut cum răspund, cum scriu și se exprimă într-un vocabular nuanțat, cum rezolvă într-un ritm alert situațiile cu grad complex de dificultate. Autenticul dialog dintre învățătoare și elevii săi care descopereau noul conștient cu îndemnare de aceasta mi-a apărut ca o garanție a trecerii lor cu succes a pragului clasei a V-a.

Ambele învățătoare prezentate aici au argumentat succesul elevilor lor prin propria pregătire permanentă, zilnică — deși au peste 25 de ani de experiență — a fiecărei lecții, pregătire care stă la baza organizării unor ore de clasă „dense”, cu fișe și bine alese momente de relaxare, cu activitate diferențiată, respectînd ritmul de lucru al fiecărui elev.

Exigența în contextul autoexigenței

Se știe că matematica este obiectul care pune cele mai multe probleme atît elevului, cît și profesorului, și, în ultimii ani, mai ales, părinților. De măiestria profesorului, de capacitatea acestuia de „a se face înțeles” depinde „atașamentul” elevului față de acest obiect sau, dimpotrivă, predarea inaccesibilă determină acumularea golurilor, descurajarea și, în final, „repulsia” elevului față de această știință indispensabilă azi oricărui domeniu de activitate.

Este obiectul care, după părerea specialiștilor, presupune mai mult ca oricare, de la cea mai fragedă vîrstă, studiu organizat, neîntrerupt, care să permită asimilarea ritmică a noțiunilor, înarmarea elevului cu un sistem de cunoștințe, cu o gândire suplă, matematică. Aceasta este poate explicația prin care profesorii de matematică motivează existența unui număr mai mare de corigenți decît la alte obiecte. Existența „golurilor” din cunoștințele elevilor, des invocatul motiv al corigențelor la matematică este atribuită, firește, învățătorului sau altui cadru didactic care a predat anterior lui.

Aceasta nu înseamnă însă că profesorul de matematică fără corigenți este o excepție. Dimpotrivă, „Matematica poate fi învățată de oricare dintre elevi, dacă profesorul respectă ritmul propriu de asimilare a cunoștințelor pentru fiecare dintre ei”, își începe pledoaria pentru accesibilitatea matematicii, profesorul Teodor Burcin de la Școala nr. 5 din Brașov. Că este așa, o dovedesc elevii acestuia, toți promovați în anul școlar trecut.

— Conducerea liceelor în care elevii dumneavoastră își continuă astăzi studiul, precum și notele mari obținute (numai 8, 9 și 10) la admiterea în treapta I

vorbesc despre buna lor pregătire. Aceasta presupune exigență.

— Da, sînt un profesor exigent cu elevii mei.
— Și totuși, toți sînt promovați!
— Exigența este numai o „față” a problemei. Ca să-mi pregătesc bine elevii față de care este normal să am cerințe sporite, este necesar ca mai întîi să mă pregătesc eu bine. Nu e vorba numai de o pregătire zilnică de specialitate a lecției, ci de o raportare continuă a acestei pregătiri la nivelul clasei, la nivelul fiecărui elev. (Se pare că tratarea diferențiată a elevului este cheia succesului în această școală!). Exigența exagerată, cu care, mărturisesc, și eu „am debutat” în primii ani de profesorat, sperie elevul. Fixarea profesorului la un nivel normal de lucru pentru fiecare elev, nu pentru toți în bloc, este, consider eu, un lucru esențial în predarea matematicii. Corigența unui elev echivalează cu insuccesul muncii mele, este deja o stare conflictuală a cărei autor mă consider eu. Nu există copil normal incapabil să învețe bine matematica.

— Aveți o modalitate proprie de lucru?
— Nu cred că-mi este proprie. Pornesc în fiecare oră împreună cu elevii mei „să căutăm ceva”. Ei au satisfacția că sînt participanți la ceea ce au descoperit. Permanent le propun sarcini cu grad crescînd de dificultate, pe măsura puterilor lor, astfel ca fiecare să aibă satisfacția participării. Nu uit niciodată să-i stimulez, apreciindu-le efortul, dorința de auto-depășire și astfel îi cîștig. Am instituit obiceiul ca fiecare elev să mă întrebe ce n-a înțeles. Meditațiile săptămînale, cercul de matematică, colaborarea permanentă cu părinții îmi întregesc munca la clasă.

Intr-adevăr, metodele folosite de profesorul Teodor Burcin, sînt proprii multor profesori de matematică. Ceea ce-l individualizează însă sînt rezultatele elevilor săi datorate autoexigenței față de propria pregătire, imbinată cu o exigență concordantă cu ritmul de lucru al elevului.

Promovabilitatea și frecvența elevilor

Rezultate bune în pregătirea elevilor la matematică obține și profesorul Konya Francisk de la Școala nr. 1 din orașul Sfîntu Gheorghe. În anul școlar trecut a avut un repetent.

— De ce un singur repetent?
— Pentru faptul că nu l-am putut aduce zilnic la școală, cu tot efortul nostru.

Aveam să aflui de la directoarea școlii, prof. A. Izsak că aceasta este una dintre greutățile cu care se confruntă colectivul didactic. Anul școlar trecut, un număr de 18 elevi nu au frecventat cu regularitate cursurile — familiile lor plecînd primăvara din localitate — și au micșorat astfel procentul promoțiilor (95% pentru gimnaziu, 100% pentru clasele I—IV). „Nu precupețim nici un efort, subliniază directoarea școlii, să muncim cu ei odată aduși la școală. Dintre cei 18 elevi care au avut o frecvență slabă, 9 au rămas repetenți”. Raportat la cei peste 1000 de elevi ai școlii, 9 ar putea părea un număr mic. Și totuși... 9 este un număr mare, cînd ne referim la pregătirea fiecărui elev.

Aceiași număr de alți 18 elevi, a creat probleme și pentru Liceul de matematică-fizică din orașul Sfîntu Gheorghe. Frecventarea neregulată a cursurilor a micșorat rezultatele promovabilității exprimate în procente de 98,01% pentru ciclul primar, 98,58% pentru cel gimnazial și 99,78% pentru treptele I și a II-a de liceu. Rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii care frecventează zilnic școala se datorează unei activități susținute, începînd de la nivelul conducerii școlii (Izsak Francisc) și pînă la fiecare cadru didactic. Programul prelungit pentru clasele I—IV, preocupările tuturor cadrelor didactice pentru sporirea randamentului școlar printr-o activitate diferențiată, prin utilizarea mai intensă a tehnologiei didactice existente sînt modalități prin care s-a urmărit ridicarea nivelului la învățatură a elevilor în vederea eliminării repetenției.

Alături de acestea, în cazul celor două școli amintite, efortul întregului colectiv didactic se cere intensificat în scopul menținerii la școală a tuturor copiilor înscriși, premisă esențială a promovabilității.

Perfecționarea profesională — premisă a succesului școlar

Școala Titu—Gară, din orașul Titu (județul Dimbovița), face parte din acele unități de învățămînt care nu-ți „fură ochiul” prin amenajări spectaculoase, prin laboratoare ultramodern dotate sau prin abundența mijloacelor audio-vizuale folosite în cadrul unei lecții. Și totuși, cînd pleci, după două zile de asistență la ore și de convorbiri cu cadrele didactice ai certitudinea că aici se desfășoară un învățămînt cu conținut modern, bine ancorat în realitatea școlii românești contemporane. Colectivul didactic se caracterizează prin seriozitate, disciplină în muncă, responsabilitate profesională și, mai ales, prin ceea ce — de nelipsită calitate a unui bun educator — dragoste pentru elevi și pentru profesia pusă în slujba acestora. Directoarea școlii, profesoara de istorie Elena Florescu, este de aceeași părere cu mine. La fel gîndim și despre rolul perfecționării cadrelor didactice în asigurarea unui proces instructiv-educativ la cote înalte de calitate.

— În cincinalul 1975—1980 constatăm că toți învățătorii și profesorii au frecventat una din formele

cursurilor de perfecționare. Așteptăm noua planificare pentru perioada care urmează. La perfecționarea metodică și de specialitate a învățătorilor și profesorilor noștri contribuie și schimburile de experiență care se vor desfășura la noi în școală sau în alte unități școlare din județ. Se subînțelege că formele organizate completează pregătirea lor politică, pedagogică și de specialitate individuală, continuă, pregătire prin care se păstrează permanenta legătură cu actualitatea școlară românească și de pe alte meridiane ale globului și toți sînt conștienți de utilitatea acestui efort colectiv și individual care constituie, de altfel, munca și datoria lor de zi cu zi. Dar, ar fi mai bine să vă convingeți singură.

Îată ce am constatat.

Algebră fără „necunoscute”

Bineînțeles este vorba de absența „necunoscutelor” din bagajul de cunoștințe al elevilor pe care și-l îmbogățesc în fiecare lecție de matematică. Am participat — activ, antrenată fiind împreună cu elevii în descifrarea enigmelor numerelor raționale și iraționale, sau ale adunării numerelor reale — la astfel de lecții „fără necunoscute” la clasa a VII-a A (prof. Chira Tănăsescu) și a VII-a B (prof. Rada Pirvu), fiind impresionată de atmosfera intensă de elaborare, de strădania elevilor de a găsi răspunsurile potrivite și a profesorilor de a le menține mereu vie atenția. Îi mărturisesc profesoarei Chira Tănăsescu că lecția pe care a condus-o ne-a relevat ceea ce înseamnă rolul de „interpret priceput” al profesorului între conținutul științific al disciplinei, programă și manual — pe de o parte — și colectivul eterogen al unei clase — de cealaltă parte. Cu un profesor care stăpînește atît de bine metoda predării prin algoritimizare, problematizare, descoperire, elevii n-au motive să se teamă că nu vor promova clasa și ciclul gimnazial.

— Nici nu este vorba de teamă. Îmi place să cred că elevii mă iubesc așa cum îi iubesc și eu. Lecția, adecvată actualelor cerințe ale unui învățămînt formativ, presupune o pregătire minuțioasă din partea profesorului, pentru fiecare oră de curs fiind clar stabilite obiectivele de realizat. Caut soluțiile optime, eficiente — conștient de colega mea sau cu ceilalți profesori din comisia metodică — pentru ca, respectînd programa și pe baza manualului, să concep fiecare lecție în așa fel încît să fie înțeleasă de către toți elevii unei clase. În felul acesta le mențin interesul și le cîștig dragostea pentru această disciplină fundamentală. Ei știu că matematica este o știință indispensabilă omului contemporan, avînd o largă arie de aplicații practice.

— Noile manuale constituie instrumente utile de lucru pentru elevi?

— Și pentru ei, și pentru profesor. Sînt bine orientate, cu un număr suficient de probleme și exerciții cu grad diferit de dificultate, foarte necesare realizării unei activități diferențiate în orele de curs. Ar putea fi utilizate cu și mai mare randament, mai ales de către cadrele didactice aflate în primii ani de activitate, dacă ar fi însoțite de îndrumătoare metodice.

Lecția — temelie a învățării

„Toamna, ca o regină a anotimpurilor...” și lectura compoziției unei eleve din clasa a VI-a A a continuat, transportîndu-i pe colegi într-o mirifică lume de culori autumnale. După ce și-a încheiat fraza de final a compunerii, abundente în comparații sugestive — tema scrisă pentru lecția de literatură română — eleva a așteptat comentariul colegilor. Au urmat discuții alerte, s-au cerut explicații suplimentare, s-a insistat asupra greselilor, asupra exprimării nuanțate. Grija principală a profesorului Ion Constantin, a fost, pe parcursul întregii lecții, de a folosi la maximum capacitatea intelectuală a elevilor săi, de a le forma deprinderi de activitate intelectuală independentă de exprimare corectă, concisă, plastică, de lectură expresivă, de a-i incita la o gîndire proprie, la creativitate.

— Nivelul crescut de pregătire al elevilor se realizează în principal și în mod fundamental în cadrul organizat, mai precis, bine organizat al lecției. Personal îmi structurez lecțiile în funcție de colectivele claselor la care predau. Deci, pe baza nivelului de cunoștințe cu care vin elevii din anii precedenți de școlarizare, a capacității lor de muncă intelectuală, printr-o activitate diferențiată, promovînd cultivarea valorilor limbii și literaturii noastre, învățîndu-i pe toți elevii, deopotrivă, să iubească și să știe să recunoască frumosul.

Cum ne luăm notițe...

„...și cum le valorificăm” este titlul unei teme discutate în primele ore de dirigenție la clasa a V-a B din această școală. Diriginta, profesoara de biologie Constanta Constantin, un adevărat exemplu de dăruire profesională este convinsă că succesul la învățatură al elevilor din clasele gimnaziale se asigură printr-o riguroasă organizare și orientare a activității lor intelectuale.

— Clasa a V-a înseamnă familiarizarea cu un alt stil de muncă școlară, determinat de înlocuirea învățătorului cu mai mulți profesori de specialități diferite. Așadar, elevii trebuie învățați să învețe în aceste noi condiții. Disciplinele predate în gimnaziu nu sînt „de profil”, ci de cultură generală, fapt care ne impune să-i ajutăm pe copii să-și formeze un sistem unitar de cunoștințe, într-o armonioasă interdependență, indicîndu-le utilitatea practică a informațiilor acumulate. De aceea, cred că datoria unui diriginte este de a colabora cu ceilalți profesori. Dirigintele este liantul dintre colectivul încredințat lui spre educare, colectivul de profesori ai clasei și familie. Înțelegîndu-și astfel responsabilitatea, dirigintele se poate considera drept unul dintre principalii factori educativi care contribuie la succesul școlar al elevilor săi.

Învățământul seral în contextul dezvoltării și perfecționării

Sarcinile puse în fața școlii cu clarviziunea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită la Congresul educației și învățământului, își găsesc realizarea și în cadrul învățământului seral. Acesta oferă posibilități nelimitate tinerilor și adulților încadrați în producție, în raport cu profesiunea, să-și perfecționeze pregătirea și să-și însușească o cultură generală corespunzătoare cerințelor societății. În plus, pe seama învățământului seral și prin intermediul său se poate realiza mult mai devreme și mult mai repede generalizarea învățământului liceal, treapta a II-a. Totodată el constituie, prin ansamblul scopurilor și sarcinilor ce-i revin, un preambul al educației permanente, o formă a muncii cu adulții, un mod de angajare a acestora în procesul propriilor lor formări.

Ceea ce fac profesorii cu elevii înscriși la învățământul seral, instruirea și educarea lor, este o sarcină impusă de dezvoltarea societății noastre, deoarece ei se ocupă de tineri și adulți, după ce aceștia și-au îndeplinit sarcinile ce le incumbă rolul lor în producție, unde ei înșiși au, sau ar putea avea, responsabilități de instrucție și de formare.

Ținând seama de asemenea elemente, în cadrul liceelor serale, în mod deosebit al celor industriale nr. 5 din Timișoara, „C. Brediceanu” din Lugoj, al celui din comuna Nădrag, de matematică-fizică „C.D. Loga” și filologie-istorie din Timișoara (conduse de directorii Margareta Ghimpu, Mircea Dragoș, Gheorghe Lăpădatu, Dorin Craina și Oltea Muțiu cu concursul cărora am elaborat prezentul material), activitatea lor a fost concepută ca o activitate educativă comună cu întreprinderea pe lângă care funcționează liceul sau întreprinderile din care școlarizează, mai mult cu elevii înșiși.

Faptul că posibilitatea înscrierii la învățământul seral a elevilor depinde de natura meseriilor profesate, în toate liceele industriale, agroindustriale, economice și de drept administrativ, mai puțin în cele de filologie-istorie și matematică-fizică, se asigură continuitatea educației și se garantează evitarea pierderii cunoștințelor, îmbogățirea perpetuă a fondului apercipiv corolar al experienței și virstei. Numai astfel ne explicăm faptul că tot mai mulți din elevii de la liceele industriale „C. Brediceanu” Lugoj, nr. 5 din Timișoara și Nădrag, matematică-fizică „C.D. Loga”, filologie-istorie din Timișoara, au început să se manifeste plener la locul de muncă, să-și depășească normele să ajungă fruntași și ulterior maiștri în cadrul întreprinderilor sau al locului de muncă. Unii, e adevărat nu prea mulți, acționând în consens cu vocația descoperită în producție și în liceu și-au continuat studiile în învățământul superior la cursurile de zi ori, cei mai mulți dintre ei, la cele serale și fără frecvență dobândind o calificare superioară.

Desfășurându-și activitatea în cadrul întreprinderilor care le patronază, elevii de la cursurile serale au acționat consecvent, alături de colectivele pedagogice din unitățile menționate, la reînnoirea utilajelor și mașinilor din ateliere, au conceput și realizat împreună cu profesorii sau inginerii unele mijloace de învățământ ori au reparat și îmbunătățit funcționalitatea unor mijloace de învățământ existente, o parte din ele fiind expuse în cadrul expoziției județene organizate cu prilejul Zilei învățătorului.

Aducând de fiecare dată un plus de maturitate, o notă de seriozitate, de dăruire, elevii seraliști au oferit, concomitent, modele de ceea ce este și trebuie să devină fiecare om al muncii. La rîndul lor, întreprinderile în cadrul cărora își desfășoară activitatea, au recunoscut și recunoșc în majoritatea cazurilor, faptul că împropiata și îmbogățirea cunoștințelor, deprinderilor tehnice în contextul activităților desfășurate în liceu, nu-i doar un dezechilibru, ci o realitate reclamată de necesitatea dezvoltării vertiginose a științei și tehnicii contemporane.

Necesitatea dezvoltării învățământului seral este, după cum relevam mai sus și de ordin social, elevii, tineri sau adulți, avînd posibilitatea să învețe să citească, să experimenteze și să rezolve probleme, să se preocupe de probleme de știință și tehnică.

Din asemenea motive nu sînt lipsite de importanță organizarea și desfășura-

rea muncii metodice și de perfecționare cu profesorii care predau în învățământul seral. Din experiența liceelor la care ne-am referit rezultă că, cel puțin munca metodică de la nivelul liceului trebuie să fie specifică învățământului seral, temele dezbătute și acțiunile practice să corespundă preeminent cerințelor actuale ale educatoriilor.

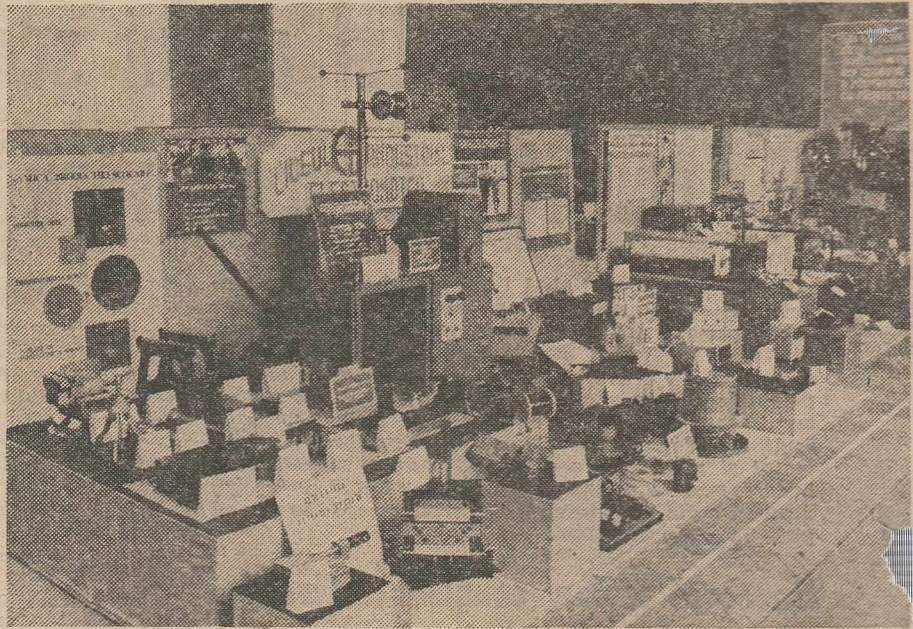
În cadrul acestor licee s-a încercat, fără să se reușească întotdeauna, ca și consiliile pedagogice să fie ținute doar cu cadrele de la cursurile serale, pentru că activitatea cu elevii din învățământul seral nu poate deveni eficientă, dacă cei însărcinați să o desfășoare nu sînt pregătiți din punct de vedere psihologic, sociologic, tehnic și pedagogic, în congruență cu specificul activității cu adulții. Apreciem că dezvoltarea învățământului seral în perspectivă va permite, cel puțin în viitor, o organizare mai bună, lipsită de eterogenitate atât în constituirea colectivelor metodice cât și în stabilitatea conținutului activității metodice organizate și desfășurate cu profesorii care predau la această formă de învățământ.

Ne-am propus să acționăm în mod sistematic și consecvent pentru înlăturarea lacunelor din pregătirea elevilor de la cursurile serale, consecințe ale întreruperilor în pregătirea lor (mulți dintre ei se înscriu în treapta I sau a II-a după ce și-au efectuat serviciul militar ori chiar mai târziu) să antrenăm mai mult elevii seraliști în acțiunile menite să contribuie la creșterea zestrei liceelor, în egală măsură și a maiștrilor cuprinși la cursurile serale, să organizăm cu ei, în mod permanent, acțiuni destinate educației etice și estetice, pentru viață și familie, în scopul pregătirii lor pentru examenul de bacalaureat și admiterea în învățământul superior. În acest sens, ținînd seama de actualul plan de învățământ la clasa a XIII-a avem posibilitatea organizării unei zile pe săptămînă în cadrul căreia să realizăm recapitularea pentru examenul de bacalaureat ori pentru cursul de admitere în învățământul superior, sau, în sfîrșit, acțiuni destinate educației multilaterale, care să contribuie la lărgirea orizontului cultural.

Accentul îl vom pune, de fapt, după cum precizează și programele școlare pe dobîndirea instrumentelor de cunoaștere și exprimare: limbajul (scris și oral), matematica, fizica, chimia, biologia și tehnologia meseriei; dezvoltarea deprinderilor de a învăța să învețe prin angajarea lor continuă, perseverență în procesul predării-învățării, la organizarea și desfășurarea sa, implicarea lor în pregătirea, confecționarea sau procurarea unor mijloace de învățământ indispensabile în procesul instruirii și educării lor, în consens cu cerințele vieții și ale producției.

Pentru cunoașterea nevoilor întreprinderilor și ale celor personale ale elevilor seraliști, în liceele menționate s-a încetățenit tradiția organizării unor întâlniri cu membri ai comisiilor de conducere ale întreprinderilor, dialoguri ori mese rotunde cu inginerii șefi, consfătuiri de lucru cu elevii la începutul anului școlar și al fiecărui trimestru, ocazie cu care consiliile de conducere ale liceelor, colectivele pedagogice iau cunoștință de preocupările și dorințele elevilor seraliști. Tot în acest context elevii seraliști obișnuiesc să facă propuneri, să ofere sugestii cu privire la desfășurarea cursurilor, la calitatea predării-învățării. După asemenea acțiuni consiliile de conducere ale liceelor au reușit să adapteze mai bine învățământul seral la cerințele și nevoile producției și comunității, fapt esențial în realizarea instruirii și educației optime, la cele ale grupurilor de elevi, dacă nu chiar ale indivizilor. Sigur că în scopul cunoașterii aprofundate a elevilor de la cursurile serale un rol de seamă revine diriginților care, în afara orelor de dirigiență, înțîlnirilor organizate cu elevii, efectuează periodic vizite în întreprinderi, discută cu maiștrii, inginerii și alți factori responsabili și, după caz, chiar vizite la domiciliul cursanților ajutînd în felul acesta în mod efectiv la orientarea muncii colectivului pedagogic al fiecărei clase și evident al liceului.

Prof. PAVEL PETROMAN
inspector școlar general adjunct
al județului Timiș

Imagine din expoziția organizată de elevii seraliști cu prilejul „Zilei învățătorului”

Corelare între disciplinele tehnice și activitatea practică

În domeniul pregătirii tehnico-productive a elevilor din școlile județului Olt, deschiderea noului an s-a făcut în cele mai bune condiții. Încă din anii școlari precedenți liceele județului au fost profilate în funcție de necesitățile specifice ramurilor economice, contribuind la dezvoltarea armonioasă a economiei județului.

Între majoritatea liceelor județului Olt și întreprinderile coordonatoare există o foarte bună colaborare: liceele asigură întreprinderilor muncitori de înaltă calificare pe sectoare și meserii, iar unitățile productive asigură liceelor cu specialiști, (ingineri, maiștri), contribuind la lărgirea bazei materiale (utilaje, aparatură de laborator, pun la dispoziție materiile prime necesare), contribuind în acest fel la realizarea și depășirea planului de producție al școlii.

Șase din cele 18 licee ale județului au profil agroindustrial, dar meseriile, în care elevii se pregătesc, variază de la un liceu la altul, în funcție de specificul zonei în care se află. Spre exemplu liceul agricol din Caracal pregătește în meseriile electrotehnică și electromecanică. Liceul agricol din Balș pregătește cu precădere mecanizatori agricoli, Liceul agricol din Vitomirești pregătește elevi în pomicultură și horticultură. Dintre cele mai reprezentative licee agricole se remarcă liceele agricole din Scornicești și Slatina a căror pondere în pregătire o reprezintă cultura porumbului și a grîului.

Celelalte licee din județ asigură o gamă întregă de profiluri și meserii cu precădere industriale ca: metalurgie, mecanică, electrotehnică, chimie industrială, construcții civile și industriale, industrie ușoară, dar și profiluri neindustriale ca: matematică-fizică, biologie, drept administrativ, pedagogie etc.

Predarea disciplinelor tehnice este asigurată, în majoritatea liceelor, de ingineri cu o pregătire în specialitate ridicată și cu o bună experiență pedagogică în cabinete și laboratoare. Menționăm în acest sens: cabinetele de specialitate ale Liceului de vagoane din Caracal, Liceele industriale nr. 1 și nr. 2 din Slatina care, prin grija directorilor: ing. Licu Constantin, Trajan Popa și prof. Lavinia Jitaru, au o dotare deosebită, elevii Liceului agroindustrial din Slatina — director ing. Stelian Basangiu — aplică cunoștințele în specialitate direct pe terenurile fermei proprii care cuprinde 380 ha, sub îndrumarea unor specialiști bine pregătiți ca ing. Sabin Dragomirescu, ing. Stelian Basangiu și alții.

Deosebit de fructuoase sînt rezultatele Liceului agro-industrial din Scornicești care, prin grija permanentă a directoarei școlii, prof. dr. Elena Bărbulescu, și prin competența profesională a inginerului Ion Voicu, dau an de an promoții bine pregătite profesional. Liceul textil din Slatina, director prof. Ionel Nicolescu, pe lângă cabinetele de specialitate bine utilitate, dispune de ateliere de țesătorie și croitorie

În toate aceste licee funcționează și cercuri tehnice în care se fac cercetări tehnologice, se rezolvă probleme teh-

nice pe plan local, ce privesc valorificarea deșeurilor industriale de pe platforma localității natale.

Mai avem însă și licee care nu stau la fel de bine din punct de vedere al predării disciplinelor tehnice și a efectuării activităților practico-productive. Aceste licee nu dispun de o bază materială bună și nici de o încadrare cu specialiști corespunzătoare, iar numărul inginerilor reprezintă sub 50% din numărul cadrelor tehnice existente.

Activitatea practică productivă a elevilor din clasele VII-X din liceele și școlile generale ale județului se desfășoară în cele 123 ateliere școlare, sub îndrumarea competentă a 243 maiștri. Aceste ateliere sînt, fie grupate în centrul interșcolar de ateliere (ca de exemplu cel de la Slatina care dispune de 16 ateliere, fie amplasate în incinta fiecărei școli.

Mai avem unele probleme privind spațiul necesar realizării unor ateliere și dotarea corespunzătoare a lor, la unele școli generale. De asemenea, mai există școli generale de 8 ani în mediul rural care, pînă în prezent, nu dispun de ateliere proprii, elevii desfășurînd orele de pregătire tehnică în secțiile S.M.A.-urilor din comună. Elevii claselor a XI-a și a XII-a realizează activitățile practice productive în ateliere cu regim de secție, amplasate în incinta întreprinderilor, fiind repartizați în echipe de lucru, sub îndrumarea șefilor de echipă (Liceul metalurgic, Liceul industrial nr. 2 din Slatina etc.) Elevii Liceului industrial nr. 2 din Slatina (construcții) preiau prin contract lucrări în cadrul I.J.C.M. Olt. Începînd de anul trecut, au preluat în întregime construcția școlii nr. 9 din Slatina.

Pregătirea pedagogică a maiștrilor tineri și fără experiență se realizează prin cursurile de perfecționare anuală, consfătuiri și schimburi de experiență trimestriale și prin discuții în cadrul comisiilor tehnice, existente în fiecare liceu. Avem în vedere editarea în scurt timp a unei broșuri de „Minim pedagogic al inginerului și al maistrului instructor” în colaborare cu Casa corpului didactic.

De asemenea s-a hotărît ca la planificarea trimestrială să fie anexată o „fișă de corelare programă școlară — plan de producție”.

În acest fel fișa de corelare joacă rolul de oglindă a parcurgerii integrale și în concordanță a programei școlare și a realizării planului de producție.

Activitatea bună în domeniul predării disciplinelor tehnice și a efectuării practicii productive a elevilor în județul Olt, se confirmă prin rezultatele bune obținute an de an. Concretizăm afirmația făcută, prin faptul că majoritatea absolvenților promoției 1980, s-au integrat la locul de muncă la care au fost repartizați în producție.

O confirmare o constituie și obținerea a trei premii I și 4 mențiuni, din cele 8 lucrări prezentate de județul Olt la Sesiunea națională de referate și comunicări științifice ale elevilor de la Sibiu.

Ing. CONSTANTIN VICTOR
inspector tehnic școlar la Inspectoratul școlar al județului Olt

Integrarea cu succes la clasă I

Este un deziderat al colegilor noștri învățători care au preluat în acest an școlar o nouă serie de elevi, pentru care — au pregătit din vreme, stabilind obiectivele și conținutul întregii activități, electivă și alegând riguros atât metodele și procedeele cele mai eficiente, cât și mijloacele de învățământ adecvate fiecărei lecții. La numai două săptămâni de la începerea școlii, am surprins unele aspecte ale preocupărilor inspectoratului școlar județean Buzău, de conducerea unor școli, precum și le citiră învățătorii din școlile buzoane vizitate, privind integrarea cu succes în clasa I, în vederea unei temeinice pregătiri a fiecărui elev și prevenirii școlii școlare.

Conducerea școlilor din satele Cotorca — director : prof. Gheorghe Neau — și Șarînga — director : prof. Dumitru Vileu — au acordat o atenție deosebită păstrării evidenței clare și permanente a tuturor copiilor de șase ani pentru cuprinderea celor apti la școală. De asemenea, au recomandat să se stabilească o strînsă colaborare între învățătorii și educatoarele pentru cunoașterea copiilor și a activităților ce se desfășoară în grădiniță și la ciclul primar.

Inv. Aurica Vlad, de la Școala din Șarînga, a realizat o autentică cunoaștere a posibilităților reale ale elevilor clasei I. Colaborînd cu educatoarele Leonora Vileu a urmărit evoluția copiilor pe parcursul unui an, a observat dezvoltarea acestora fizică și psihică, ritmul individual de lucru, dificultățile întâmpinate, calitatea și cantitatea cunoștințelor, greșelile tipice, stadiul formării priceperilor și deprinderilor. — Am luat măsuri pentru integrarea rapidă a copiilor de șase ani în activitatea școlară — ne spune inv. Constantin Tudor, inspector la Inspectoratul școlar județean Buzău. S-a recomandat învățătorilor care predau la clasa I să participe la activitățile desfășurate de grupele mari de la grădiniță și să studieze programa activităților instructiv-educative ale preșcolariilor, în scopul valorificării cunoștințelor dobândite de copii. Educatoarele au fost drumate să participe la acțiunile medicale ale învățătorilor — lecții desluse, referate, dezbateri tematice —, cunoască programele școlare ale ciclului primar, să efectueze vizite în școli și să desfășoare activități ale organizației „Școlii patriei” în colaborare cu pionierii. În satele în care nu au putut constitui grupe de preșcolari, s-a înființat numărul mic al acestora, învățătorii au organizat, de două ori pe săptămână, activități de tip preșcolar, în vederea pregătirii pentru școală. Învățătorii care predau în acest an școlar la clasa I au participat, la nivelul munei, orașului sau municipiului, la acțiuni de pregătire pentru predarea matematicii după noua programă. Casa

corpului didactic a organizat consultații privind metodică predării diferitelor discipline de învățământ în ciclul primar.

— Este necesar să se întreprindă mai mult în realizarea cunoașterii particularităților psihice și individuale ale elevilor — este de părere inv. Constantin Popescu, inspector la Inspectoratul școlar județean Buzău. În acest trimestru, vom trimite învățătorilor, prin Casa corpului didactic, o scrisoare metodică, recomandîndu-le să alcătuiască o fișă de cunoaștere a elevilor, în care să menționeze atât datele personale, cât și observațiile săptămînale asupra comportamentului acestora, a evoluției pregătirii lor în timp. Vom acorda o atenție sporită perfecționării învățătorilor în această direcție prin activitatea comisiilor metodice din fiecare unitate școlară și a cercurilor pedagogice din județul nostru. Învățătorii care predau la clasa I vor participa la un larg schimb de experiență.

Din discuțiile purtate cu învățătoarele de la școlile din Șarînga, Cotorca și Poșta Cîlnău a reieșit că programele revizuite în acest an școlar corespund posibilităților de înțelegere a elevilor de clasa I, asigurînd practicarea unui învățământ activ. De asemenea, există preocupări atât pentru alegerea metodelor adecvate particularităților individuale și de vîrstă ale fiecărui elev, cât și pentru folosirea mijloacelor de învățământ corespunzător stimulării participării conștiente a acestora la însușirea cunoștințelor predate.

Caracteristică elevilor mici e receptivitatea față de realitatea inconjurătoare. „Chiar de la începutul clasei I este necesar să se folosească o mare varietate de materiale didactice”, opinează interlocutorii noștri. Ne-a convins de aceasta și interesul manifestat de elevi față de materialele didactice noi și, mai ales, față de trusa pentru predarea matematicii la clasele I—IV realizată de inv. Grigore Anton de la Școala nr. 15 din Buzău.

Asistînd la ora de matematică, la clasa I B de la Școala din satul Poșta Cîlnău, județul Buzău, am remarcat tactul și măiestria pedagogică a inv. Maria Smreciu, care, cunoscînd bine elevii, calitățile și posibilitățile lor, a găsit soluțiile cele mai eficiente pentru a-i determina să înțeleagă noțiunile elementare despre mulțimi și corespundențe. În fiecare moment al lecției a colaborat cu elevii, creînd o reală atmosferă de lucru.

— Am incredere în fiecare elev, precizează inv. M. Smreciu, în posibilitățile sale de dezvoltare și caut să-l ajut și să-l îndrum la timp pentru a desfășura o muncă folositoare. Chiar cînd am insuccese, perseverez și știu că prin muncă neîntreruptă voi reuși.

VIOLETA APOSTOL

în grădiniță a tuturor copiilor, folosind toate posibilitățile de spațiu, deoarece cu efective prea mari de copii, într-o grupă, nu se poate asigura îndeajuns calitatea procesului instructiv-educativ. Apoi, organizarea unui regim zilnic bine gîndit de activitate, în care frecvența bună, punctualitatea, planificarea conform programei a activităților — respectînd cu strictețe programa și curba de efort — să joace un rol însemnat, contribuie, fără îndoială, mult la adaptarea copiilor preșcolari — foarte receptivi de altfel — la viitoarea lor activitate zilnică de școlari. Nu e bine să cădem în extreme — fie a seriozității excesive, fie a prelungirii jocurilor — ci e bine să-i deprindem pe copii să știe cînd e momentul să învețe ceva și cînd să se joace; deci, de profunzimea pregătirii educatoarei pentru a face față sarcinilor sale depinde, în ultimă instanță, și actul pregătirii psihologice optime a copilului preșcolar pentru „meseria” de școlar. Influența educatoarei în formarea sentimentelor de colegialitate, în formarea deprinderilor de ordine și comportare civilizată ale preșcolariilor este de asemenea hotărîtoare. Rolul directorilor de la grădinițele cu program prelungit, în această privință, este de a convinge întregul personal al grădiniței să adopte aceeași atitudine, o unitate de vederi cu mare efect pedagogic. La început de an, faza de adaptare a copiilor la munca și jocul în colectiv — în special a veniților prima dată în grădiniță — este o fază foarte importantă pentru formarea tuturor acestor deprinderi — și aici trebuie să se intensifice pregătirea copiilor, prin metodele de lucru diferențiat și individual

ale educatoarei, printr-o evidență clară a participării active și conștiente a fiecărui copil, prin antrenarea tuturor în activități, ținînd seama de nivelele de dezvoltare individuală și ale grupelor, pentru omogenizarea în cel mai scurt timp a colectivului unei grupe de copii. Probele de verificare trimestrială (un fel de „teste” de cunoștințe), date uneori și în prezența părinților, acțiunile noastre comune cu pionierii, cu învățătorii (pină la interesistențe reciproce) consfăturile metodice comune îmbogățesc seria de mijloace prin care putem perfecționa pregătirea preșcolariilor pentru școală.

Dochia Cîndea : În grădinița noastră (din comuna Vaideeni), această lezătură „grădiniță-școală”, a depășit cadrul asistențelor, învățătorii „predînd” unora preșcolariilor, după programa noastră, în cadrul unui cerc pedagogic urmat de discuții. De asemenea, nouă, educatoarele, nu ne-a fost străină programa școlii, fiind conștiente că este necesar un transfer de metode și procedee educative între grădiniță și școală. Pentru aceasta însă, pe lângă cunoașterea obligatorie, reciprocă, a programelor, mai este necesară și unitatea de viziune pedagogică a cadrelor didactice, acordul lor în ceea ce privește dozarea elementelor de joc la grupa mare și clasa I, fără a se încălca specificul celor două instituții. Tocmai de aceea, n-ar fi deloc inutil, ca programele să fie publicate în aceeași broșură, spre o mai bună cunoaștere a lor de către toți slujitorii primelor două trepte ale învățămîntului nostru.

DOINA SINTÎMBREANU

În județul Bacău, o discuție despre :

Noul director al școlii

„Cu ce să încep? — aceasta a fost întrebarea pe care mi-am pus-o încă din prima zi în care am primit noua mea răspundere, în urma alegerilor pentru directori” — îmi mărturisește prof. Gheorghe Gîndu, de la Școala nr. 4 din Bacău.

Adevărat, din multitudinea de probleme care stau, spre rezolvare, în fața unui director de școală, căreia dintre ele să-i acorzi prioritate sau de unde să pornești pentru ca întreaga activitate să decurgă normal? Dar întrebarea pe care și-o pune noul și tînărul director al Școlii nr. 4 din Bacău a căpătat curînd răspuns, pentru că și el, ca și toți ceilalți noi directori de școală, aveau alături, pentru îndrumare și ajutor, inspectoratul școlar, casa personalului didactic, pe mulți dintre colegii lor cu experiență și competență în organizarea și conducerea muncii dintr-o colectivitate școlară.

De altfel, chiar din adunarea de alegeri s-au stabilit măsuri și orientări pentru activitatea viitoare a fiecărei școli, iar inspectorii care răspund teritorial de unitățile de învățământ ale județului s-au deplasat aici și au ajutat pe noii directori și consiliile de conducere — după cum ne-a spus prof. Lucian Agachi, inspectorul școlar general al județului — să-și cunoască și să-și aprofundeze sarcinile ce le revin în raport cu specificul școlii și al localității. În inspecțiile de la începutul cursurilor s-au avut în vedere mai ales școlile cu directori noi — inspectorii efectuînd împreună cu aceștia muncă de îndrumare și control (asistență la ore, discuții pe marginea lecțiilor, s-a acordat ajutor în alcătuirea planurilor de muncă etc.). Un efect deosebit au avut și acțiunile de inițiere, organizate la nivel județean — o adunare în luna iulie (cu noii numiți) și una în septembrie (cu toți directorii), — cu multiple valențe informative : au fost trecute în revistă sarcinile generale ale directorilor de școală, probleme specifice ale anului școlar ; inspectorii școlari și personalul cu atribuții în diverse domenii ale activității școlare au făcut precizări și au răspuns la întrebările participanților ; au fost aprofundate documentele de partid și de stat cu privire la învățământ, în special cele ale Congresului educației și învățămîntului, Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la deschiderea anului școlar 1980—1981, în spiritul cărora s-au purtat toate discuțiile.

Inspectoratul școlar județean, prin Casa personalului didactic, a asigurat și alte acțiuni de sprijinire și de orientare a noilor directori. Despre sistemul de muncă pe care îl folosește Casa personalului didactic în acest domeniu ne-a vorbit pe larg prof. Mircea Răducanu, directorul acesteia. Acest sis-

tem împletește munca de informare teoretică cu cea practică privind știința conducerii și arta pedagogico-didactică pe care trebuie să le stăpînească fiecare persoană din conducerea unei școli. Nivelul științific înalt al acestor acțiuni de informare și perfecționare a noilor directori este asigurat — ca și în cazul altor măsuri întreprinse de Casa personalului didactic pentru perfecționarea corpului didactic prin susținerea lor de către cadre competente — din M.E.I., universitare, cercetători științifici etc. O bibliotecă dispunînd de circa 27 000 de volume și 12 000 de titluri pe teme ce interesează școala și, în mod expres, privind munca de conducere, vine în întîmpinarea efortului noilor directori de a-și cunoaște atribuțiile și de a desfășura, cît mai curînd, o activitate substanțială, eficientă. Este de subliniat și inițiativa Casei personalului didactic de a da, cu titlu orientativ, unele jaloane privind metodologia asistențelor la lecții, aprecierea muncii profesorului, evaluarea activității din școală — ceea ce limbezește cîmpul de vedere al directorului, ajutîndu-l să se concentreze asupra aspectelor esențiale.

— Consiliul de conducere al școlii și eu personal — ne-a spus prof. Eugen Budău, noul director al Școlii din comuna Scorteni — am fost foarte mult ajutați de către organizația de partid din comună și de către părinți, care au privit cu mult interes venirea noului director.

Mulți dintre interlocutori ne-au vorbit cu un deosebit respect și despre sprijinul pe care îl primesc noii directori de la colegii lor de muncă, precum și de la directorii care nu au mai fost aleși. Este de subliniat faptul că foștii directori nu stau de o parte, indiferenți la felul în care își desfășoară munca cei care au preluat conducerea. Experiența pozitivă acumulată, de exemplu, de prof. Gheorghe Bordeianu, azi pensionar, fost peste 20 de ani director al Școlii nr. 4 din Bacău, sau a fostului director al Școlii din comuna Scorteni, în prezent membru în consiliul de conducere, ca și a celorlalți directori devotați operei de educație care nu au mai fost aleși, constituie un tezaur de care noii directori nu trebuie și nu pot să se lipsească.

Ceea ce se detașează din toate preocupările existente în județul Bacău cu privire la munca de sprijinire a noilor directori este grija de a face din această un sistem bazat pe obiective și sarcini foarte clare, servite cu promptitudine și competență de către toți factorii și la toate nivelurile — inspectorat, casa personalului didactic, școală.

ANA COSMIN

Preșcolarii grupei mari — viitori buni școlari

Intensificarea pregătirii preșcolariilor grupei mari, pentru abordarea cu succes a clasei I, este un obiectiv esențial al activității educatoarelor, încă din momentul noului an de învățământ care a început. Spre a vedea prin ce mijloace poate aceasta realiza, revista noastră a organizat, recent, o convorbire cu reprezentanți ai Inspectoratului școlar județean Vilcea (prof. dr. Gheorghe Sicanu, inspector general, Ioana Căpuciu, inspector de specialitate) și învățămîntului preșcolar vilcean Gheorghita Bratu, educatoare, Grădinița cu program normal nr. 1 din Rimcu Vilcea, Dochia Cîndea, directoarea rădiniței cu program normal din comuna Vaideeni).

Red. : Ce măsuri s-au luat, la nivelul inspectoratului școlar județean, pentru asigurarea condițiilor unei mai bune pregătiri a preșcolariilor pentru școală?
Prof. Gh. Simeanu : Alături de realizarea deja a procentului de 84,34 la sută pentru cuprinderea populației preșcolare grădinițele județului — respectiv, de 82,24 la sută pentru copiii de 5 și 6 ani — o preocupare a inspectoratului, în această toamnă, a fost să asigure noi condiții de școlarizare în grădinițe prin deschiderea unor săli de clasă din școlile existente sau a unor spații disponibile din C.A.P., cooperative sătești etc. Alături de ajutorul părinților, s-au construit

noi grădinițe în satele : Greblești-Cîineni, Scăueni-Berislăvești, Rotarăști-N. Bălcescu, iar în satele de munte, unde nu au existat asemenea posibilități, s-au amenajat săli de grupă în case particulare, cu avizul Inspectoratului sanitar de stat.

Ioana Căpuciu : Ca inspector de specialitate, am organizat atât cursuri de perfecționare, inițieri în educația fizică cu profesorele care funcționează ca educatoare, cât și întîlniri de lucru, cercuri pedagogice, comisii metodice; studierea în grup a revistelor de pedagogie. Comisia metodică a sprijinit întocmirea planificărilor trimestriale și a orarelor, mai ales la grupele combinate, prin buletinul său de informare și documentare din trimestrul I al anului 1979—1980. Împreună cu un grup de educatoare, am realizat un caiet metodic al activităților cu conținut matematic și un caiet metodic cu toate exercițiile grafice indicate de programă în vederea pregătirii pentru scris. De asemenea, am organizat două schimburi de experiență : la Grădinița Nord Rm. Vilcea, și la Grădinița nr. 2 Călimănești.

Red. : În calitate de educatoare, ce modalități întrevedeți dv., de intensificare a pregătirii grupelor mari pentru școală?

Gheorghita Bratu : Condiția hotărîtoare este, desigur, crearea bazei materiale — în primul rînd de cuprindere

AGENDĂ DE LUCRU SINDICALĂ

CLUJ-NAPOCA

Tinerii absolvenți repartizați în fiecare an la cadrele vin la locul lor de muncă cu speranțe, cu încredere, cu dragoste de meseria aleasă, căreia îi vor dedica întreaga viață. De felul cum ei sînt primiți în colectivele școlare, de căldura cu care sînt înconjurați, de ajutorul concret pe care îl primesc în rezolvarea cutărei sau cutărei probleme de viață poate să depindă, uneori, un întreg destin.

La Cluj-Napoca, proaspeții absolvenți sînt întîmpinați, în fiecare toamnă, cu cea mai mare sollicitudine. „Ne-am făcut un obicei — ne spunea prof. Maria Lazăr, președinta Comitetului sindicalului învățămînt — ca încă înainte de data de 1 septembrie (cînd tinerele cadre didactice se prezintă la catedre), cu sprijinul Comitetului municipal de partid, al Consiliului popular municipal și, al Inspectoratului școlar județean Cluj, să rezervăm spații de cazare pentru fiecare dintre acești tineri. De un real ajutor ne sînt, în acest sens, unele întreprinderi clujene („Tehnofrig“, „Metalul roșu“, „16 Februarie“), care acordă, la solicitarea noastră, găzduire onora dintre tinerii profesori și învățători în căminele de nefamiliști de care dispun. Desigur, locuințele acestora nu sînt... palate; sînt însă garsoniere drăguțe, cochete, cu încălzire, cu apă caldă și cu tot necesarul unui trai civilizată. Oare ce își poate dori mai mult, pentru început, un tînăr care pășește în viața oară în exercitarea profesiei sale?”

Aflăm că la Cluj-Napoca, în această toamnă, pînă la ora convorbirii noastre cu inimoasa președintă a Sindicatului învățămînt, prof. Maria Lazăr, au primit locuință 11 tineri învățători și profesori; că din cele 24 de astfel de solicitări, unii au optat pentru apartamente proprietate personală, iar Sindicatul învățămînt a intervenit pentru urgentarea primirii acestora; că, cel mai tîrziu pînă la sfîrșitul anului 1980, toate cererile de locuință ale tinerelor cadre didactice din orașul de pe Someș vor fi satisfăcute; că din anii precedenți nu există nici o cerere restantă. Iată o inițiativă dintre cele mai laudabile, demnă de urmat și de alte localități.

„Intrînd în casa care le-a fost repartizată, ne mai spunea prof. Maria La-

zăr, tinerele cadre didactice se bucură, sînt fericite. Iar noi, ne bucurăm de fericirea lor!”

BRAȘOV

Între 10-12 septembrie a.c., la Casa corpului didactic din Brașov s-a desfășurat un curs de tehnologie a instruirii, la care au participat peste 320 de cadre didactice din școlile județului. Este prima manifestare de acest fel din țară, după cursul centralizat de tehnologie didactică de la Alba Iulia din septembrie a.c. Prin intermediul cursanților, deveniți metodiști în tehnologie didactică, acțiunea va continua pe tot parcursul anului școlar, la nivelul fiecărei unități de învățămînt din județ.

BUCUREȘTI

În lumina indicațiilor primite din partea Ministerului Educației și Învățămîntului și Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură la Cursul central de tehnologie didactică de la Alba Iulia, Inspectoratul școlar al municipiului București și Casa corpului didactic au organizat activitatea de continuare a acestui curs la disciplinele fundamentale, pe durata unui întreg an școlar. Cursul se va ține, eșalonat, pe specialități, în laboratoarele-cabinete de la Casa corpului didactic, în Laboratorul de tehnologie didactică de la Școala nr. 85, precum și în alte unități școlare bucureștene. O contribuție valoroasă la reușita acestei acțiuni o vor aduce Institutul de cercetări pedagogice și psihologice, cadre didactice din învățămîntul superior și filialele societăților științifice.

BACĂU

La Casa corpului didactic din Bacău atrage atenția un muzeu documentar compus din aproximativ 3500 de piese legate de istoria dezvoltării învățămîntului băcăoan: cărți de pedagogie, manuale și tăblițe vechi, călmări și unelte de scris, scheme etc. Ele provin din donații sau sînt rodul muncii de cercetare, pline de pasiune, a unor dascăli pensionari ca: Nicolae Mitrofan, Constantin Gheorghiu, Traian Belcescu. Exponatele sînt de un real folos tuturor celor interesați de evoluția învățămîntului românesc din această parte a țării.

R. DIMITRIE

NOILE PROGRAME DE PERFECTIONARE ȘI PENTRU EXAMENELE CADRELOR DIDACTICE

În perioada 15 octombrie — 5 noiembrie vor fi editate noile programe pentru cursurile de perfecționare și examenele de definitivare și gradele II și I ale cadrelor didactice, aprobate de Ministerul Educației și Învățămîntului.

Noile programe vor fi valabile pentru o perioadă de cinci ani începînd cu anul de învățămînt 1980-1981. Aceste programe sînt necesare pentru activitățile de perfecționare a cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, care se organizează la nivelul școlilor, liceelor, caselor corpului didactic și institutelor de învățămînt superior și pentru toate examenele cadrelor didactice.

Difuzarea programelor se face nu mai prin chioșcurile de ziare și oficiile de difuzare a presei.

Redacția revistei noastre, care editează aceste programe, invită cadrele didactice și pe toți colegii care se ocupă de perfecționare și examenele cadrelor didactice să-și procure la apariția lor noile programe, menționînd că tirajele acestora s-au stabilit corespunzător numărului cadrelor didactice ce vor fi cuprinse la acțiunile de perfecționare și care se vor prezenta la examenele pentru definitivare în învățămînt și grade didactice.

Redacția nu poate satisface nici o cerere de a procura noile programe.

Colaborarea școală-organizația U. T. C.

Învățămîntul politico-ideologic în organizațiile U.T.C. din școli

Noul an de învățămînt deschis sub impresiile deosebite prilejuate de cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Marea adunare populară din municipiul Iași, marchează de fapt și începerea unui nou ciclu de învățămînt politico-ideologic pentru elevii uteciști care, pe baza documentelor adoptate de cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., a indicațiilor cuprinse în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și a documentelor adoptate de Forumul tineretului, se va desfășura în perioada 1980-1984, astfel:

I. Obiectivele învățămîntului politico-ideologic al U.T.C.

Avînd ca obiectiv fundamental educarea și formarea comunistă a tinerei generații, ridicarea continuă a conștiinței revoluționare, cunoașterea și însușirea temeinică de către toți tinerii la politiciile partidului, a direcțiilor dezvoltării economico-sociale a patriei, în strînsă legătură cu sarcinile economice și profesionale și, pe această bază, mobilizarea tinerei generații la îndeplinirea obiectivelor Programului P.C.R., în fața organizațiilor U.T.C. din școli în noul ciclu de învățămînt politico-ideologic, vor sta următoarele obiective:

a) educarea și formarea comunistă a tineretului printr-un proces dialectic, complex, prin care se realizează unitatea inseparabilă a pregătirii profesionale și de cultură generală;

b) educarea prin muncă și pentru muncă, formarea unei atitudini etice și civice înaltă, afirmarea la elevi a înalților calități moral-politice ale comunistului;

c) realizarea unei complementarități între orele de științe sociale și formele specifice organizațiilor U.T.C. de pregătire politico-ideologică a elevilor;

d) cultivarea în rîndul elevilor a spiritului combativ, critic și autocritic, a atitudinii revoluționare-militante față de neajunsurile din pregătirea lor profesională și creșterea responsabilității față de îndatoririle sociale ce le revin.

Organele și organizațiile U.T.C. din școli au datoria să asigure tuturor acțiunilor din cadrul învățămîntului politico-ideologic un bogat conținut de idei capabile să determine angajarea și participarea tot mai activă a elevilor la traducerea în viață a obiectivelor mai sus menționate.

II. Organizarea învățămîntului politico-ideologic al U.T.C.

În ceea ce privește organizarea învățămîntului politico-ideologic pentru elevi credem că e necesar să precizăm trei aspecte: unul legat de perioada de desfășurare și anume — așa cum prevăd instrucțiunile C.C. al U.T.C., învățămîntul politico-ideologic al U.T.C. pentru elevi se desfășoară pe durata anului școlar; al doilea se referă la obligativitatea cuprinderii și deci a participării tuturor elevilor de vîrstă uteciști; al treilea aspect se referă strict la modul concret de organizare și desfășurare. Credem că e necesar să facem următoarele sublinieri:

a) învățămîntul politico-ideologic se organizează în cursuri, pe probleme politico-ideologice, ce se constituie pe structura organizațiilor U.T.C. respectiv pentru elevi, această activitate se organizează pe clase; specificăm faptul că așa cum prevăd instrucțiunile C.C. al U.T.C.

în mediul rural învățămîntul politico-ideologic al U.T.C. se va organiza în cursuri separate pentru elevi;

b) activitatea în cadrul cursurilor se va desfășura pe baza planului tematic indicat prin secția propagandă a comitetelor județene ale U.T.C., urmîndu-se realizarea unor dezbateri aprofundate, discuții și schimburi constructive de opinii;

c) la încheierea fiecărui an de învățămînt politico-ideologic, în cadrul unei activități distincte, se va organiza o convorbire recapitulativă pe marginea problematicii cursului studiat.

III. Conținutul învățămîntului politico-ideologic al U.T.C.

Noul ciclu de învățămînt politico-ideologic are o durată de 4 ani (1980-1984). Tema acestui curs pentru elevi se intitulă „Rolul, locul și sarcinile tineretului, ale organizației sale revoluționare în lumina Programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R.”.

Tematica orientativă pentru fiecare curs va cuprinde 40-45 teme, pe patru ani, din care organizațiile U.T.C. își vor alege cîte 8 teme pentru fiecare an de studiu, țînînd seama de condițiile concrete, de opțiunile tinerilor. Trei dintre ele sînt obligatorii, celelalte pot fi alese din tematica orientativă.

Tematica învățămîntului politico-ideologic al elevilor va fi corelată cu conținutul disciplinelor de științe sociale predate, cu realizarea orei de informare politică, cu ansamblul activității desfășurate în școli. Tematica este eșalonată gradat pentru treapta I de liceu, respectiv treapta a II-a, urmîndu-se asigurarea unei înțelegeri corecte a problemelor dezbătute.

IV. Selecționarea și pregătirea propagandistilor

În școli pot fi desemnați ca propagandiști, de regulă, cadrele didactice, membri de partid, cine are o bogată experiență didactică și pedagogică, dovedesc pasiune și interes în munca politică cu tineretul. Acolo unde acest criteriu nu se poate îndeplini pot fi folosiți și cei mai buni elevi din anii mari, cadre ale U.T.C. În ceea ce privește pregătirea propagandistilor, pentru cadrele didactice membri de partid, sistemul de pregătire rămîne cel organizat pe linie de partid. Pentru propagandistii elevi, sistemul de pregătire cuprinde instruirea metodică realizată în cluburile și casele de cultură ale tineretului, în cadrul punctelor de documentare politico-ideologică de către secțiile școlii și propagandă la nivelul comitetelor județene ale U.T.C.

Pentru buna desfășurare a noului ciclu de învățămînt politico-ideologic va fi editat un volum de teme orientative ce se va realiza prin Editura politică cu participarea unor activiști de partid, ai C.C. al U.T.C., cadre didactice și cercetători.

Pentru primele trei teme obligatorii, ziarele „Știința tineretului” și „Ifjmun-kas” vor publica în lunile octombrie, noiembrie, decembrie, consultații — sub forma unui supliment al ziarului — în sprijinul activității de pregătire politico-ideologică a tineretului.

GHEORGHITA CORNELIU
activist al C.C. al U.T.C.

BREVIAI

O agendă pionierească buzoiană primim din partea prof. Constantin Mihai, activist al C.J.O.P. Buzău, din care transcriem cîteva acțiuni: 1) În toate unitățile de pionieri din județ a avut loc masa rotundă cu tema: „Comunistul — om de omenie”, organizată în întîmpinarea aniversării, în anul 1981, a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român; aceluiași eveniment îi este dedicat și concursul județean de poezie patriotică și revoluționară, „Cinstim cu trînică iubire Partidul Comunist Român”, declanșat printre pionieri; 2) Pionierii din comunele Padina, Costești, Gherăseni, Pogoanele, C. A. Rosetti, Lărgu ș.a. au recoltat peste 900 tone struguri, 600 tone fructe, au depășit porumbul de pe 255 de ha, au recoltat sfeclă de zahăr de pe 10 ha, precum și mari cantități de cartofi, legume etc. Un exemplu demn de urmat! 3) „Partid, în verbul tău de aur respirăm libertatea” — un spectacol de muzică și poezie prezentat de cînaclul Casei pionierilor și șoimilor patriei din Rm. Sărat în întîmpinarea din localitate. ● Profesorul Vasile Man de la Școala din Frumușeni — Arad este cunoscut în localitate și în împrejurimi ca un inimos dinamizator cultural. Numărul personalităților invitate să ia parte la acțiunile pe care le organizează în comună este deosebit de mare. Printre aceste acțiuni, consemnăm și vizita unui grup de scriitori timișoreni, redactorii ai revistei „Orizont” și editurii „Facla”, care s-au întîlnit cu elevii, cu cadrele didactice și cu sătenii din Frumușeni. A fost un dialog fructuos și deosebit de instructiv. ● La Liceul Gh. Lazăr din Capitală, cînaclul „Lucafărul” al acestei instituții de învățămînt, împreună cu cînaclul „Gh. Șineai” de pe lângă Casa de cultură „Mihai Eminescu”, a organizat o festivitate cultural-artistică dedicată marelui

cărturar Gh. Lazăr. Cu acest prilej a fost vernisată și expoziția „Plaiuri transilvănene” a pictorului Aurel Mărgineanu, deschisă în incinta liceului. ● La venerabila vîrstă de 80 de ani, profesorul ieșean Nicolae Zaharia este încă plin de energie și inițiativă. Pentru elevii din blocul în care locuiește și din blocurile vecine a organizat o „școală” în aer liber. „Școala” constă în vizitarea în grup a Grădinii botanice, a muzeelor ieșene, a bojdeucii lui Creangă etc., unde fostul profesor le dă micilor vizitatori explicații dintre cele mai avizate. Cînd vizitele se desfășoară în afara orașului, pasionatul dascăl îi învață pe elevi cum să-și alcătuiască un ierbar sau un insectar, le atrage atenția asupra frumuseților din natură etc. (Prof. Iosif E. Naghiu).

D. CICHIRA

În atenția cadrelor didactice

Pentru perfecționarea continuă a lucrătorilor din învățămînt, Biblioteca centrală pedagogică din București, str. Zalomit nr. 12, sector I, cod 70714, le pune la dispoziție literatura necesară completării studiilor sau reimpresării și aducerii la zi a cunoștințelor pedagogice și de specialitate. Studiarea lucrărilor din bibliotecă se poate realiza atît la sediul acesteia, în sălile de lectură, cit și la domiciliul solicitanților, prin împrumut.

Accesul la sălile de lectură este permis oricărui cititor care se înscrie în bibliotecă pe baza buletinului de identitate. Personalul didactic care funcționează la instituții din Capitală se bucură și de dreptul la împrumut acasă, în temeiul unei adeverințe sau legitimații de serviciu eliberate de școală.

Pentru personalul didactic din provincie, împrumutul se

face prin poștă, la cererea scrisă a unității școlare, sub semnătura directorului, la care funcționează solicitantul; se pot împrumuta astfel pînă la 5 volume deodată pe un termen de 30 zile. Condiții mai avantajoase se obțin prin abonarea școlii la împrumut. Abonarea se face prin completarea de către directorul școlii a unui formular-tip, ce se expediază la cerere de către bibliotecă; în condițiile abonamentului, numărul volumelor ce se împrumută este de 10 deodată, iar termenul de împrumut de 60 zile. Pentru școlile abonate împrumutul se obține tot pe baza unei adrese oficiale semnate de conducătorul unității de învățămînt, care își asumă astfel responsabilitatea restituirii în termen și în bune condiții a publicațiilor împrumutate.

Trebuie menționat că biblioteca posedă în suficiente exemplare lucrările necesare perfecționării pedagogice și de specialitate a cadrelor didactice (tratate, cursuri, manuale, monografii), pentru a satisface cu promptitudine cererile de împrumut.

În cazurile excepționale în care împrumutul lucrărilor originale este exclus prin dispozițiile în vigoare (cărțile străine existente într-un singur exemplar, revistele), cititorii interesați se pot adresa casei județene a corpului didactic, cerîndu-i să solicite copii microfilmate după aceste publicații. De altfel, biblioteca expediază periodic caselor corpului didactic pentru un timp dat colecții originale de reviste străine cu conținut pedagogic și psihologic.

În momentul de față, se pregătește pentru multiplicare și un catalog al dubletelor de cărți și reviste străine din domeniul pedagogiei și psihologiei, existente în fondurile bibliotecii; acest catalog urmează a fi difuzat în școli permițînd cadrelor didactice să solicite și asemenea publicații.

ALUNA BEJAN

Exigențe noi în activitatea de perfecționare a personalului didactic

(Urmare din pag. 1)

În concordanță cu modificările aduse programelor de perfecționare, conducerile instituțiilor de învățământ vor trebui să asigure ca tematicile cursurilor de perfecționare — elaborate de cadrele de profil ale acestora — să acorde prioritate temelor de sinteză și subiectelor care se referă la achiziții noi în disciplina respectivă, renunțându-se la reproducerea unor cursuri ținute studenților. De asemenea, în stabilirea temelor este necesar să se poarnească nu de la specializarea celor care predau, ci de la cerințele activității didactice în învățământul liceal ori gimnazial.

Întreaga activitate de perfecționare trebuie mai strâns legată de munca profesorilor cu elevii, să-i ajute pe aceștia să obțină rezultate mai bune în pregătirea elevilor. De aceea, un loc deosebit în conținutul cursurilor, seminariilor și al celorlalte activități îl ocupă problemele privind metoda activității de predare-învățare a fiecărei discipline. Aceasta impune cunoașterea de către cadrele didactice universitare a conținutului programelor aplicate în învățământul liceal și gimnazial, precum și a problemelor metodice specifice predării disciplinei la aceste trepte de învățământ. În acest cadru, activitățile de perfecționare urmează să se axeze mai evident pe însușirea tehnologiei didactice înaintate, a metodelor moderne de instruire și educare, pe utilizarea mai largă și adecvată a mijloacelor de învățământ a căror eficiență este dovedită de practica școlară.

Odată cu îmbunătățirea conținutului, se simte nevoia perfecționării metodologiei în desfășurarea acestor activități, în sensul promovării pe scară largă a formelor de activitate și a metodelor specifice activității de instruire a adulților — metode participative, activități practice, demonstrații, lucrări de laborator etc.

Analiza efectuată de Biroul Executiv asupra rezultatelor obținute în pregătirea personalului didactic a evidențiat și faptul că activitatea de perfecționare se limitează, uneori, la ceea ce se realizează prin cursurile de reciclare, subestimându-se rolul studiului individual și preocuparea constantă a cadrelor didactice de a se informa continuu și de a asimila, cu ajutorul formelor de muncă metodică, elemente noi introduse în practica școlară, experiența pozitivă a unor cadre didactice. În această privință, trebuie reamintit faptul că activitatea de perfecționare, prin reciclare, devine rodnică numai în măsura în care se grefează pe o muncă susținută și permanentă de informare, de pregătire. Ca urmare, datorită fiecărui profesor, învățător sau educatoare de perfecționare a pregătirii sale profesionale este o permanentă, iar acțiunea de perfecționare nu înseamnă numai frecventarea unor cursuri organizate în acest scop, ci este concepută ca „an de perfecționare”, cu etapă de studiu individual intens și etapă de cursuri. Activitatea prin cursuri este menită să ajute personalul didactic în asimilarea noutăților în domeniul specialității și al psihopedagogiei, pentru care nu dispun de surse suficiente de informare, în înțelegerea problemelor mai importante și mai dificile, și să realizeze un schimb de informații și de experiență. În această perspectivă, este de datoria tuturor factorilor interesați (instituții de învățământ superior, inspectorate școlare, case ale corpului didactic, licee pedagogice etc.) să sprijine studiul individual al cursanților, să stimuleze și să valorifice experiența acestora. În acest scop, unitățile care îndeplinesc sarcini de perfecționare vor pune la dispoziția celor înscriși în anul de perfecționare materiale documentare și vor trece la elaborarea unor cursuri și culegeri de studii, pe specialități, în folosul acestora. Totodată, este necesar să se organizeze programe de consultații colective și individuale în intervalele dintre cursuri, pentru a stimula studiul individual al cadrelor didactice.

Concomitent cu realizarea unui studiu individual susținut, creșterea eficienței activității de perfecționare presupune și o mai bună programare și organizare a cursurilor de reciclare. Modul cum s-au desfășurat acestea în anul trecut demonstrează, între altele, necesitatea organizării în etape a cursurilor, folosind toate vacanțele școlare. O astfel de programare a cursurilor oferă posibilitatea alternării studiului individual cu activi-

tatea cu frecvență și, în același timp, se evită aglomerarea unor perioade și supra-solicitarea cadrelor didactice de predare, în dauna calității activității. De asemenea, conducerile instituțiilor de învățământ superior care îndeplinesc sarcini de perfecționare, în colaborare cu inspectoratele școlare, au datoria să organizeze cursuri și în timpul anului școlar — o zi pe săptămână, pe județe și la specialități cu mai multe cadre didactice înscrise la perfecționare.

Constituind o formă importantă a sistemului de perfecționare, cursurile de pregătire și examenele pentru definitivarea în învățământ sau pentru obținerea gradelor didactice se integrează în măsurile generale de îmbunătățire a activității de perfecționare. Pe lângă acestea, alte măsuri se impun în vederea ameliorării acestor activități. Astfel, în condițiile în care cursurile de pregătire pentru definitivare și pentru grade au un conținut asemănător cu cele de reciclare, iar promovarea examenelor este considerată îndeplinire a obligației de reciclare, devine justificată măsura obligativității participării la cursurile de pregătire a tuturor celor ce doresc să se prezinte la examenul de definitivare sau pentru obținerea gradelor didactice.

În același timp, pentru stimularea activității de perfecționare prin susținerea examenelor de grad se impune ca inspectoratele școlare și ministerele care au în subordine școli să manifeste exigență sporită în aprobarea înscrierilor, astfel încât să fie admise cele mai bune cadre didactice. Acordarea gradelor didactice II și I trebuie să reprezinte recunoașterea îndeplinirii exemplare a îndatoririlor școlare, a rezultatelor bune obținute de-a lungul anilor în pregătirea elevilor. În acest sens, este inadmisibilă înscrierea la examene pentru obținerea gradelor a cadrelor didactice care nu au obținut la aprecierile anuale a activității lor sau la inspecțiile curente efectuate de organele de control calificative foarte bune.

Pe fondul creșterii exigențelor în acordarea gradelor didactice este necesar să fie stimulată înscrierea profesorilor la unele specialități cum sint matematica, fizica, chimia, disciplinele tehnice, la care se înregistrează, în prezent, o participare mai slabă. De exemplu, numărul profesorilor care au obținut gradul I pînă în anul 1979 inclusiv reprezintă 2% la fizică (din totalul profesorilor de această specialitate), 6% la matematică și chimie, 3-4% la discipline tehnice, în timp ce la istorie reprezintă 10%, la geografie 14%.

Ansamblul măsurilor adoptate în vederea creșterii eficienței activității de perfecționare privesc și sistemul de evaluare a rezultatelor acestora. Ele vizează creșterea exigențelor în aprecierea pregătirii și activității cadrelor didactice cu prilejul colocviilor finale ale cursurilor de reciclare, precum și la examenele pentru definitivare și pentru obținerea gradelor didactice. În acest sens se introduc modalități de evaluare a rezultatelor obținute în pregătirea cadrelor pe parcursul anului de perfecționare, la încheierea cursurilor, la inspecții speciale.

Aplicarea prevederilor Legii educației și învățământului privind alegerea consilierilor de conducere și a directorilor în toate unitățile școlare impune și punerea în lucru a unui program de perfecționare a directorilor și a inspectorilor școlari, în primul rînd a celor nou numiți. Instrucțiunile efectuate cu directorii de școli, înainte de începerea anului școlar, vor fi continuate prin cursuri de perfecționare pe probleme privind conducerea școlilor și activitatea de îndrumare și control, pe baza unor programe elaborate în acest scop.

Eficiența măsurilor adoptate ca și a întregii activități de perfecționare depinde, în mod hotărîtor, de competența și fermitatea cu care inspectoratele școlare și conducerile instituțiilor de învățământ cărora le revin aceste sarcini, le pun în aplicare. Corelarea perfectă și firească a celor două funcții esențiale ale acestor instituții, pregătirea și perfecționarea personalului didactic, antrenarea cadrelor didactice în îndeplinirea acestor activități în funcție de natura și nivelul cerințelor fiecăreia, conlucrarea strînsă a unităților de învățământ cu inspectoratele școlare și cu ministerele tutelar de școli reprezintă condițiile necesare transformării acțiunii de perfecționare a cadrelor didactice în pirghie principală de îmbunătățire a activității de instruire și educare a elevilor.

METODE ACTIVE

Organizarea învățării prin descoperire

II

Elaborarea și desfășurarea lecției

Încercînd să definească metoda învățării prin descoperire, Skinner menționa că „dacă elevul poate fi învățat să se instruiască în raport cu lucrurile, nu va mai trebui să fie învățat nimic altceva. Aceasta este metoda descoperirii, destinată să-l absolve pe profesor de orice sentiment al eșecului, făcînd astfel inutilă instruirea. Profesorul organizează mediul în care trebuie să aibă loc descoperirea, sugerează căile de cercetare și doar veghează ca elevul să nu se îndepărteze de ele”.

Metoda de predare-învățare prin descoperire — așa cum ne-a arătat propria noastră activitate — presupune, la baza învățării, un profund proces, în principal, inductiv, exercitat asupra realității puse la îndemina elevilor, în contact direct sau mediat, cu ajutorul tehnicii didactice moderne (laborator, cabinet, atelier, televiziune școlară, film didactic, piese naturalizate ș.a.); elevul învață să observe, să compare, să analizeze, să generalizeze, să facă sinteze, să descopere cunoștințe, relații, raporturi, legități ș.a., cea mai înaltă descoperire de care va beneficia, prin acest fel de a învăța, fiind descoperirea de sine, descoperirea faptului că a învățat să descopere.

În aceste condiții, profesorul care va organiza un proces de predare-învățare va intra într-un alt rol profesional decît cel deținut pînă în prezent; el va deveni un organizator al mediului de instruire a elevilor, un creator de sisteme, de tehnici și procedee de efectuare și observare de către elevi a unor lucrări pe care le realizează ei înșiși, un conducător al procesului de formare a elevilor și un consultant al muncii de descoperire depuse de elev.

În cadrul folosirii metodei de predare-învățare prin descoperire, lecția poate avea următoarea desfășurare:

1. elaborarea de către profesor a programului de lucrări ce urmează să fie efectuate de către elevi;
2. pregătirea recomandărilor de lucrări după care se vor orienta elevii pentru a efectua lucrările respective;
3. asigurarea materialelor necesare pentru lucrările ce vor fi indicate elevilor;
4. studierea de către elevi a recomandărilor de lucru și verificarea materialelor necesare pentru a putea lucra; consultarea profesorului în cazul în care la unele recomandări de lucru vreun elev are nevoie de clarificări suplimentare sau pentru completarea materialelor de lucru;
5. efectuarea de către elevi a lucrărilor pe baza recomandărilor de lucru; consultarea profesorului pentru eventualele indicații suplimentare privind activitatea elevilor;
6. valorificarea de către profesor a rezultatelor obținute de elevi în cadrul efectuării de către aceștia a lucrărilor ce le-au avut pentru lecția respectivă.

După cum se poate observa, putem discerne două etape din care una de elaborare, iar cealaltă de desfășurare a lecției prin metoda de predare-învățare prin descoperire:

a o primă etapă, alcătuită din primele trei momente prezentate mai sus; această etapă se desfășoară în exclusiv-

itate de către profesor, alcătuiind etapa „de predare”, etapă care presupune un activ act de creație din partea cadrelor didactice; în această etapă se pun temeliile succesului activității pe care o vor depune elevii și, mai ales, al momentului de valorificare de către profesor a rezultatelor obținute de elevi;

b. o a doua etapă, alcătuită din momentele 4, 5 și 6 care au loc în laborator, în cabinet, în atelier, în natură ș.a.m.d., constituind „ora de curs” propriu-zisă și alcătuiind etapa „de învățare”, întregind prin aceasta ca un tot „metoda de predare-învățare prin descoperire”; în această etapă se stimulează și se valorifică toate virtuțile acestei metode de învățământ; este o etapă în care nu putem să nu ne reamintim de adevărul celor spuse de Blaise Pascal că „ne conving mai ușor, de obicei argumentele găsite de noi înșine decît cele ale altora”.

Acest model didactic de predare-învățare prin descoperire alcătuit din două etape — din care o primă etapă de lucru pentru profesor (etapa de creație didactică, de elaborare de către profesor a totalității activităților ce vor fi depuse de elevi prin care, în fapt, înțelegem „mediul instruirii”) și o a doua etapă de activitate comună elevi-profesor — ne relevă unele particularități metodice ale predării-învățării prin descoperire pe care e bine să le cunoaștem. Ne rezumăm, pentru acest capitol, să semnalăm — ca exemplificare — faptul că în etapa de creație didactică profesorul nu va elabora un proces de descoperire istoricist, ca o reeditare a întregului efort și drum parcurs de-a lungul anilor pentru descoperirea adevărilor bine cunoscute în prezent. Pentru cea de-a doua etapă în care se desfășoară lecția propriu-zisă semnalăm — ceea ce remarcă Al. Găvănea — că rezolvînd probleme concrete, elevii, prin înșăși rezolvarea practică-empirică a acestor probleme, au făcut un mare pas pe calea descoperirii, fără însă să cunoască unele legi, relații sau proprietăți ale realităților materiale cu care au lucrat, fapt care — adăugăm noi — impune atît asistența permanentă a profesorului în timp ce elevii efectuează lucrările recomandate, cît și semnalaarea acestor legi, relații sau proprietăți ale lucrurilor.

Se mai ridică și alte întrebări, pe care nouă înșine ni le-au adresat colegii cu care am experimentat metoda de predare-învățare prin descoperire, cum sint:

— poate profesorul să anticipeze, comunicînd elevilor unele din datele ce urmează să fie descoperite de aceștia? — este oportun, sau nu, ca profesorul să anunțe elevii cu cîteva zile mai înainte asupra lucrărilor ce le vor avea de efectuat în lecțiile următoare?

— este mai bine ca elevii să efectueze lucrările de descoperire prin activitate individuală, decît prin activitate în grup?

— pot elevii să ceară profesorului să le ateste pe parcursul efectuării lucrărilor dacă se află pe un drum bun sau pe o cale greșită?

— ce atitudine luăm față de elevii care au dus la bun sfîrșit lucrările ce le-au avut de realizat și ce atitudine față de cei care au greșit sau au obținut doar rezultate parțiale?

— se poate folosi metoda de predare-învățare prin descoperire la toate obiectele de învățământ, sau numai la cele care presupun activitate de laborator?

Sint încă și alte întrebări care, cu cît sint mai numeroase și mai strîns legate de aspectele specifice ale metodei de predare-învățare prin descoperire, cu atît mai mult cer un răspuns adecvat, bazat el înșuși pe rezultatele practice obținute prin cercetare.

Reținem aceste întrebări și cele care — eventual — ne vor fi propuse de cititorii noștri pentru a încerca să le răspundem, după ce, mai înainte, vom examina îndeaproape, în unele din numerele viitoare ale revistei, diferitele etape și momente ale elaborării și desfășurării lecției organizate după metoda de predare-învățare prin descoperire.

V.A.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

„SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI”

Educarea tinerelor generații în spiritul economiei — începînd cu economisirea materialelor, a energiei electrice, a hîrtiei, a banilor și, de ce nu?, a timpului — constituie una dintre importante sarcini ale colectivului didactic din școli.

Un bun prilej pentru aceasta îl constituie „Săptămîna economiei”, organizată de Casa de Economii și Consemnațiuni, în conformitate cu hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1981/1956. „Săptămîna economiei” din acest an, desfășurată între 25 și 31 octombrie a.c. — 31 octombrie coincide cu sărbătorirea „Zilei mondiale a economiei” — dă prilejul Centralei C.E.C. și

unităților sale din întreaga țară să realizeze o serie de obiective menite să perfecționeze activitatea de cultivare a spiritului de economie, de ridicare la un nivel calitativ superior a întregii activități de servicii a depunătorilor. Dintre acestea menționăm dezvoltarea și intensificarea procesului de economisire în rîndul oamenilor muncii pentru atragerea și depunerea la C.E.C. a sumelor temporar disponibile, amplificarea activității de popularizare a ideii și avantajelor economisirii la C.E.C., îndeosebi în rîndul populației de la sate, a preșcolariilor și tineretului, precum și îmbunătățirea activității de econo-

misire la locul de muncă. De asemenea, va crește calitatea activității de servicii a depunătorilor prin adaptarea programului unităților în funcție de cerințele populației, prin sporirea operativității și prin valorificarea cu eficiență a propunerilor oamenilor muncii privind activitatea desfășurată de unitățile C.E.C.

O atenție deosebită va fi acordată perfecționării și extinderii activității caselor de economii școlare, intensificării colaborării cu instituțiile și organizațiile specializate în educarea tineretului, în scopul îndeplinirii de către C.E.C. a sarcinilor ce revin pe linia educării tinerelor generații în spiritul economiei.

R. D. GERMANĂ

Asigurarea caracterului politehnic al învățămîntului în școala medie

Școlii și tuturor factorilor educativi le revine misiunea de a pregăti elevii pentru muncă și meserie, de a-i educa în spiritul unei atitudini comuniste față de muncă.

Progresele realizate în ultimii douăzeci de ani în tehnizarea construcțiilor și în agricultură, rolul important al electronicii și microelectronicii în economia națională demonstrează că în formarea și educarea tinerelor generații este necesar să ținem seama de profundele mutații produse în procesul muncii și al diferitelor meserii. În R.D. Germană, încercăm să corespundem acestei cerințe a societății, impunând în continuare un caracter politehnic în școlile medii, sarcină trasată și la cel de al IX-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania.

Cel de al VIII-lea Congres al pedagogilor din R.D. Germană, a subliniat necesitatea de a asigura strinsa legătură a pregătirii tineretului cu cuceririle revoluției tehnico-științifice contemporane, cu necesitățile construcției socialiste, astfel încât acesta să devină constructor conștient și activ al societății noastre.

Superioritatea școlii medii

Un deosebit avantaj al școlii medii din R.D. Germană constă în legătura strinsă cu întreprinderile industriale și agricole. Prin 5 000 de întreprinderi și 30 000 de cadre din aceste întreprinderi se realizează un larg sprijin educativ la discipline ca: „Introducere în producția socialistă”, „Desen tehnic” și „Muncă practică, productivă”. Se adâncesc continuu legăturile între echipele din întreprinderi și clasele de elevi. Întreprinderile au devenit noi așezăminte de formare și educare a tineretului școlar. În R.D. Germană este recunoscut faptul că formarea și educarea politehnică în întreprinderi nu constituie numai o anexă a procesului tradițional de formare și educare. În acest sens, s-au obținut rezultate remarcabile în învă-

țămîntul politehnic din întreprinderi, care s-a dovedit mai eficient decât toate domeniile pedagogice.

Un exemplu de recunoaștere sau un procedeu pedagogic

Din discuțiile avute cu specialiștii a reieșit că există două tipuri de mentalități la profesorii care predau discipline fundamentale sau cele de cultură generală. Unii apreciază că în procesul de învățămînt este bine să se accentueze exemplele din activitățile întreprinderii, pentru a se clarifica anumite noțiuni și procedee. Alții sînt de părere că nu mai sînt suficiente exemplele legate de practica în întreprinderi, temele de fizică, matematică și educație cetățenească. Pornind de la faptul că elevii claselor superioare dispun în prezent de numeroase cunoștințe profesionale, de producție, tehnică și economice privind întreprinderile și munca, se apreciază că unele teme pot fi rezolvate în strînsă legătură cu problemele de viață și muncă. De fapt, lucrurile decurg astfel: există unii profesori care nu se apropie de elevi, faptul că le oferă în mod elocvent legi și definiții, chiar dacă sînt ilustrate cu exemple din practică, constituie un mod de predare nerelevant.

Oare sîntem conștienți în pregătirea pentru predarea lecțiilor sau în activitățile educative cu elevii din clasele superioare că mulți dintre aceștia în cadrul învățămîntului politehnic lucrează la mașini moderne? Că ei răspund în cadrul întreprinderilor socialiste atât de calitatea și cantitatea muncii lor, cât și de ordinea și disciplina la locul de muncă? Că au de rezolvat diferite sarcini ca, de exemplu, controlul de calitate? Pentru toate acestea ei dau dovadă de conștiință și experiență, luînd parte la realizarea producției materiale, ca producători de bunuri. Stimularea opțiunilor elevilor pentru procesul social de producție dă rezultate cînd în

școală un rol însemnat îl are atît ceea ce realizează aceștia în producție cit și modul în care se comportă acolo; dacă în orientarea elevului se ține seama de responsabilitatea pe care acesta o are deja în producție.

În aceasta constă, după părerea multor specialiști, caracterul politehnic al învățămîntului nostru.

Aspecte educative ale practicii productive

Am avut cu profesori care predau diferite discipline o discuție interesantă pe tema „se pot transfera asupra altor discipline cerințele pe care elevii le îndeplinesc în munca productivă?”. În acest domeniu se cer multă disciplină și ordine, perseverență și atenție pentru muncă și calitate, cerințe cu care acesta se va obișnui treptat.

Există încă și concepția că noi profesorii sîntem uneori inconsecvenți și liberali cu elevii în ceea ce privește manifestarea unor exigențe sporite față de ei. Din munca productivă, elevul învață să mențină ordinea în materialele de lucru pentru standardizarea în protocoale și note, în redactarea caietelor, pentru rezolvarea scrisă a problemelor de matematică etc.

„Introducerea în producția socialistă” mai eficientă

Profesorii care predau „Introducerea în producția socialistă” caută în obiectul pe care îl predau resurse de creație a eficienței muncii de pregătire a elevilor. O problemă dificilă a predării acestui obiect „Introducerea în producția socialistă”, constă în aceea că, unele scheme nu pot fi legate de I.P.S. și de desenul tehnic. În aceste condiții, este necesar ca profesorul de I.P.S., să concluzioneze permanent cu instructorul tehnic în rezolvarea problemelor economice și tehnice.

Din discuțiile cu colegii reiese clar că există diverse posibilități de aprofundare a problemelor de matematică și științe naturale în studiul I.P.S., care servesc la cunoașterea procedurilor de producție socialistă și care suscită interesul elevilor pentru tehnică.

Hotărîtor este felul cu înțeleg profesorii să reactiveze cunoștințele și posibilitățile elevului, să organizeze munca cu manualul și știința acumulată, să elaboreze teme pregătitoare și alte forme metodice necesare realizării obiectivelor propuse.

Mai puțin desen și mai multe schițe

În predarea disciplinei „Desen tehnic”, profesorii urmăresc să găsească soluții practice legate de activitatea întreprinderii. La desen tehnic elevii desenează ceea ce lucrează în întreprinderi. În legătură cu aceasta s-a evidențiat rolul deosebit al desenului tehnic în activitatea pe care aceștia o desfășoară în întreprindere.

S-a pus întrebarea dacă după 60 de ore de desen tehnic elevii ar putea cunoaște îndeajuns staturile, cifrele și simbolurile de pe un desen tehnic. Desigur, ca muncitor elevul nu va lucra un desen tehnic, dar îl va citi. De aceea, în orele de desen tehnic, activitatea va fi axată pe rolul exercițiului în citirea desenelor tehnice.

În concordanță cu progresele științei și tehnicii

Există pedagogi, chiar și printre profesorii politehnicii, care susțin că cea mai bună și eficientă formă de pregătire a elevilor pentru producție, în condițiile revoluției tehnico-științifice, este aceea de a lucra la mașini moderne. Dar, fiecare consideră că acest lucru este limitat. Ce alte căi sînt accesibile sau chiar necesare? Noi atribuim progresul tehnico-științific în primul rînd oamenilor care dispun de o pregătire științifică corespunzătoare și o cunoaștere solidă, aplicativă, care pot și vor să gîndească creator, care lucrează disciplinat și exact, dispun de o înaltă conștiință cetățenească și sînt plini de solicititudine în orice moment, apți să învețe mai departe, să fie pregătiți în orice moment să se adapteze la un nou loc de muncă.

Pentru aceasta nu sînt necesare numai mașini noi și moderne, ci și noi metode de predare și educație. Asemenea metode sînt analizate și proiectate în diferite colective pedagogice, profesorii din R.D. Germană rezolvînd astfel problema politehnizării școlii medii.

Aceste aspecte și rezolvarea lor au stat în atenția permanentă a celui de al X-lea Congres al P.S.U.G.

GÜNTER DALLMER
Revista „Deutsche Lehrerzeitung”
din Berlin
Republica Democrată Germană

Planificarea materiei la matematică, la clasele a III-a, în trimestrul I, anul școlar 1980-1981

Numeroși învățători, preocupați de aplicarea în bune condiții a noii programe pentru predarea matematicii la clasa a III-a, s-au adresat redacției, solicitînd unele clarificări privind planificarea materiei, în trimestrul I. Răspundem acestor solicitări publicînd mai jos un model orientativ, reprezentînd punctul de vedere al autoarei, care a alcătuit planificarea materiei, ținînd seama de nivelul clasei a III-a B, pe care o conduce la Liceul pedagogic din Sighetu Marmației, județul Maramureș.

I. Recapitularea și completarea cunoștințelor din clasa a II-a (17 ore).

1. Noțiuni despre mulțimi (5 ore): Rezolvarea în clasă a exercițiilor și problemelor 1, 2, 3, 4, de la pag. 3—4 din manual (1 oră); rezolvarea în clasă a exercițiilor și problemelor 5, 6, 7, 8, de la pag. 4—5 (1 oră); rezolvarea în clasă a exercițiilor și problemelor 9, 10, 11, 12, de la pag. 5—6 (1 oră); rezolvarea în clasă a problemelor 13, 14, de la pag. 6 (1 oră); rezolvarea în clasă a problemelor 15, 17, de la pag. 6 (1 oră).

2. Adunarea și scăderea numerelor naturale pînă la 100, fără și cu trecere peste ordin (4 ore): exercițiile și problemele 1, 3, pag. 7 (1 oră); exercițiile 11, 12, 13, pag. 8 (1 oră); exercițiile 15, 17, 18, pag. 8 și 9 (1 oră); exercițiile și problemele 20, 21, 22, 23, pag. 9 (1 oră).

3. Adunarea și scăderea numerelor naturale pînă la 1 000, fără trecere peste ordin (2 ore): exercițiile și problemele 1—10, pag. 9—11 (1 oră); selectiv, problemele 12—18, pag. 11 (1 oră).

4. Înmulțirea și împărțirea numerelor naturale pînă la 100 (6 ore): exercițiile 1, 2, 3, 4, pag. 12—14 (1 oră); selectiv, exercițiile și problemele 5—13, pag. 14

(1 oră); exercițiile și problemele 17—21, pag. 16 (1 oră); exercițiile și problemele 21—28, pag. 17 (1 oră); exercițiile și problemele 35, 38, 39, pag. 18—19 (1 oră); exercițiile și problemele 45—47, pag. 20 (1 oră).

— 1 oră la dispoziția învățătorului pentru rezolvări de exerciții și probleme create de către învățători.

II. Adunarea și scăderea numerelor naturale pînă la 1 000, cu trecere peste ordin (20 ore).

1. Scăderea numerelor naturale, cînd descăzută este 100, iar scăzătorul este format numai din zeci, este format numai din unități, sau este format numai din zeci și unități (3 ore): scăzătorul format numai din zeci, pag. 21 (1 oră); scăzătorul format numai din unități, pag. 22 (1 oră); scăzătorul format din zeci și unități, pag. 24 (1 oră). 2. Adunarea cu trecere peste ordin (5 ore): a) a două numere naturale formate numai din zeci, avînd suma 100, pag. 25 (1 oră); b) a două numere naturale formate numai din zeci, avînd suma mai mare decît 100, pag. 27 (1 oră); c) a două numere mai mici decît 100, avînd suma

mai mare decît 100, pag. 28 (1 oră); adunarea cu trecere peste ordinul zecilor, pag. 28 (1 oră); adunarea cu trecere peste ordinul unităților și zecilor, pag. 29 (1 oră); 3. Adunarea cu trecere peste ordin a numerelor naturale, cînd cel puțin unul este mai mare ca 100 (5 ore): a) cu trecere peste ordinul unităților, pag. 30 (1 oră); b) cu trecere peste ordinul zecilor, pag. 32 (1 oră); c) cu trecere peste ordinul unităților și al zecilor, pag. 33 (1 oră); d) adunarea cu mai mulți termeni cu trecere peste ordin, pag. 35 (1 oră); e) exercițiile și problemele de la pag. 36—37 (1 oră). 4. Scăderea numerelor naturale pînă la 1 000 (7 ore): a) cu trecere peste ordinul unităților, pag. 37 (1 oră); b) cu trecere peste ordinul zecilor, pag. 39 (1 oră); c) exerciții și probleme, pag. 40 (1 oră); d) cu trecere peste ordinul unităților și al zecilor, pag. 41 (1 oră); e) exercițiile și problemele 1—8, pag. 42 (1 oră); f) problemele 9, 10, 11, pag. 43 (1 oră); g) selectiv, problemele de la pag. 44 (1 oră).

— 1 oră la dispoziția învățătorului pentru crearea și rezolvarea problemelor de către elevi.

III. Înmulțirea numerelor naturale fără și cu trecere peste ordin, cînd unul din factori este mai mic decît 10 (18 ore):

1. Înmulțirea cînd un factor este o sumă (2 ore): distributivitatea înmulțirii, pag. 45—46 (1 oră); exercițiile și problemele de la pag. 47 (1 oră); 2. Înmulțirea cu mai mulți factori, pag. 48, 49 (1 oră); 3. Asociativitatea înmulțirii, pag. 49—51 (1 oră); 4. Înmulțirea cînd avem factor pe 10, sau 100 (3 ore): înmulțirea cu 10 și 100 a numerelor pînă la zece (1 oră); înmulțirea cu zece a numerelor formate numai din zeci (1 oră); exercițiile și problemele de la pag. 54, 55 (1 oră). 5. Înmulțirea fără trecere peste ordin (5 ore): a) înmulțirea numerelor pînă la 10 cu un număr format numai din zeci, pag. 55 (1 oră); b) înmulțirea numerelor pînă la 10, cu un număr format din zeci și unități, pag.

56 (1 oră); c) înmulțirea numerelor mai mici decît 10 cu un număr format numai din sute, pag. 58 (1 oră); d) înmulțirea numerelor mai mici decît 10, cu un număr format din zeci, sute și unități, pag. 59 (1 oră); e) exercițiile și problemele de la pag. 60—61 (1 oră). 6. Înmulțirea cu trecere peste ordin (6 ore): a) înmulțirea numerelor pînă la 10 cu un număr format numai din zeci, pag. 61 (1 oră); b) înmulțirea numerelor pînă la zece, cu un număr format din zeci și unități, pag. 63 (1 oră); c) înmulțirea numerelor mai mici decît zece, cu un număr format din sute, zeci și unități, pag. 64 (1 oră); d) selectiv, exercițiile și problemele 1—9, pag. 65—66 (1 oră); e) exercițiile și problemele 11—14, pag. 67 (1 oră); f) problemele 16—19, pag. 67 (1 oră).

— 1 oră la dispoziția învățătorului pentru verificarea cunoștințelor însușite privind numerele naturale.

IV. Împărțirea numerelor naturale fără și cu trecere peste ordin cînd împărțitorul este mai mic decît 10 și diferit de 0 (20 ore):

1. Împărțirea cu rest, pag. 68 (1 oră); a) Primul exemplu, pag. 68 (1 oră); b) Al doilea exemplu, pag. 70 (1 oră); c) Al treilea exemplu, pag. 72 (1 oră); d) Împărțirea cu rest, pag. 73 (1 oră); e) Proba împărțirii, pag. 74 (1 oră); 2. Împărțirea numerelor naturale scrise cu o cifră (2 ore): a) Împărțirea numerelor naturale scrise cu o cifră, pag. 76 (1 oră); b) Exerciții și probleme, pag. 78—79 (1 oră). 3. Împărțirea numerelor naturale scrise cu două cifre: a) cînd numărul zecilor și al unităților se împarte exact la împărțitor (3 ore); cînd deîmpărțitul conține numai zeci, pag. 79 (1 oră); cînd deîmpărțitul conține numai zeci și unități, pag. 80 (1 oră); exercițiile și problemele de la pag. 80—81 (1 oră).

— 1 oră la dispoziția învățătorului.

Inv. ELENA ROȘCA
Liceul pedagogic din Sighetu Marmației, județul Maramureș